

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
 Būna kas ketvirtą Chicago, Ill.
 Kaina metams:
 Amer. k. \$2.00 Užsien. \$3.00
 Priešumerka tur būt fakalo užmokėta.
 "Kataliko" spausdintys spaudinasi viso-
 kiose knygos, konstitucijos ir tt. Darbas
 atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai.
 Užsirašydami "Katalika", siųskit pro-
 numeratą arba laiškus sekantiu antrašiu:
JOHN M. TANANEVICZ
 8244 So. Morgan St. CHICAGO, ILL.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
 Published every Thursday
 at Chicago, Ill.
 Subscription \$2.00 per Year.
 Advertising Rates on Application.
 Book and Job printing in Lithu-
 anian, Polish, English and all
 other modern Languages : : :
 All Communications must be addressed:
JOHN M. TANANEVICZ
 8244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvestas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 36 Chicago, Ill., 2 d. Rugsėjo (September) 1909 m. Metai XI
 ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1897
Dr. Alexander M. Rauck ANTIQUARIAN & NUMISMATIST 3051 W. 43rd St. Chicago

Politiškos Žinios.

Rusija.
Kareivijos manebrai.
 Pereitoj savaitėj atsibuvo manebrai kareivijos ant mil žiniškai plačių lygumų palei upę Narva. Juose dalyvavo ir patsai caras su įžymesniais savo generolais. Platuma, ant kurios buta manebrai, atitolinta nuo Peterburgo taip, kad pėstininkams reikalaujama trijų dienų maršuoti iš Peterburgo, idant užimti savo pozicijas.
 Caro patarėjai strategiškai pradėjo tuos manebrus ant temato karo su Vokietija, daleidžiant, kad taigi Rusijos laivynas nepriruostas kaip reikiant, kad apginti Suomijos intakos pakraščių šiaurines dalis. Vokietijos-gi kariški laivai buk atgabenos savo kietžemio užpuolančią armiją ir toji nuo Peterburgo tik už 100 mylių atsirandanti. Tati armija tam dalykui buvo padalinta į dvi dali: viena užpuolanti su generolu Nikitin, o kita apgynti su generolu Danilov. Nikitin su savo armija turėjo atakuoti nuo upes Narva besiginančios armijos sparną, kuris nuolatos žengė nesulaikomai pirmyn.

Manebrai teisėjai-žinovai nusprendė, jog Peterburgas iš lauko apginta, bet gana didelė karumenės dalis perėgti sukubus su pagalba atakuojantiems ir apsigynimo armija peranksti sulaukyta.
 Tasi nusprendimas carui tuotaru patiko. Bet reikia stebėties iš tų manebrų. Rusijos karumenė moka manebrus daryti tik ant lygumų, bet kalnai ir pakriausai jai neprieinami niekur.
 Bet reikia dar atminti ir tas, kad tie manebrai turi dvejetainę tikslą: bandyta, kaip apsiginti nuo vokiečių ir kad parodyti, kaip Rusija galinti lengvai rusifikuoti Suomiją.
 Jei Rusijos kariškas laivynas apimtu Sveaborgą, tvirtovę netoli Helsingforso, jokia tuokart armija negalėtų traukties priešakin aplinkui 200 mylių. Tati ir norima dabar Sveaborgo tvirtovę padaryti iš niekur neprieinama, nes Kronštado tvirtovė jau sena ir neatsako naujaisiems technikos reikalavimams.
 Tati Suomija randasi pavojuje, o juo labiau, kad te naitinis seimas socialistų rankose.
Nardomosios valtis.
 Pradėjo vis žūti nardomosios valtis. Juodosiose jurose žuvo "Kambala", ties Baltijos dirbtuvėmis žuvo "Delfinas". Dabar, betyrinėjant naujai padirbtą nardomąją valtį "Drakon" skilo benzinos pripiltas katilas, išardė visą laivo viršų. Skilimo trenkimas bevo bagalinis, su dumais ir visokiais šūpiais išmetė aukštyn 6 darbininkus. Kataliui sprognus užsidegė visas ben-

kalėjimo, kur jie nereikalavo kentėti vargo arba dirbti, bet nuolatos laiką praleidavo ant kazyriavimo ir pyptių rukymo. Kogeriausius valgius jiems iš kitur nešta.
 Kalėjime jie nelaikyta už daryti po vieno, bet visuomet skyrtais kaip kareiviai. Kalėjimo daržuose jie turėdavo gryną orą ir tyro vandens pakaktinai. Aršiausias kalinių ant savo strėnų nešiodavo sunkų retėžį, kurį apjuozdavo kalėjimo prižiūrėtojai, kurie po draug su kitais kaliniais per dienas žaidavo ir veltui laiką praleidavo.
 Dabartinė-gi naujoji valdžia padarius kalėjimuose reformas, paskyrė kalėjimams inspektorius ir emė steigti tokius kalėjimus kaip Prancijoj. Dar bar kaliniai siunčiami kasdien na ant darbo ir jiems draudžiama veltėdžiant. Žmogžūdziai-gi ir kiti piktdariai tuojaus karjami.
 Tas dalykas ant kalinių padarė labai geras pasekmes, kadangi jie pamokinta bijoties ir gerbti krašto įstatus. Jų buirai išvaikyta arba išgaudyta ir Turkija pasiluosavo nuo profesionališkų šašų.
 Dabar Turkijoj piktdariams nėra vietos. Visokie valkatai areštuojama ir siunčiama kalėjimam.

Turkija.
 Turkijoj korimo baumės senai nebota. Ir tik praslinkus keliems desėtkams metų vėl kartuvės piktdariams sugražinta. Lig šių metų Turkijos kalėjimuose žmogžūdziai ir kiti piktdariai turėjo progą labai laisvai elgties. Žmogžūdziai nuolatos teismais buvo pasmerkiami tik penkiolikai metų kalėjimam, kurių penkius metus pavarytas nuo sosto sultanas visuomet atleidžavo. Ir nei vienas kaliius kalėjime neišbudavo nei metų iš tų dešimties, kadangi visuomet papirkinėta kalėjimo viršininkai, kurie kalinių paleidavę, bet jo pavardė knygoose visuomet laikydavę, idant tuo būdu apgauti aukštesnius kalėjimo viršininkus, kurie žiurėdavę tik knygtų, bet kalinių neikuomet nematydavę. Per tat visuose Turkijos kraštuose ir buta ligšiol visokių piktdarybių, nes visur buvo pilna piktdarių, kurie terorizuoda vo gyventojus.
 Žmonės organizavosi į tam tikrus būrius, kiekvienas būrius turėjo savo viršininką, kuris sugalvodavo visokias piktdarybes ir laviausius savo žaones pasiūzdavo tą atlikti, o paskui visi dalijosi nuopelnais. Bet jei kuomet katras piktdarių papuldavo valdžios rankosen, tuokart viršininko prideryste buvo jis paliosuoti ar geru ar blogu būdu. Geras budas — ženklino papirkimus, o blogas — už puolimas ant kalėjimo ir su prievarta išleidimas laisvėn samos žmonių.
 Teisių nebijojo, kadangi jų žinota, jog didžiausia baumė jiems už tai gali būti 10 metų

Italija.
 Italija galvatrukėtais ginkluojasi ir ruošiasi prieš kiekvieną netikėtą atsitikimą, idant militariškai buti pasirengus 1912 metams, kuomet pasibaigs jos sandara su Austrija ir Vokietija. Taigi dabar viskas visur dirbama, taisoma, kas pirmiau keliu metus buvo užmiršta. 1912 m. Italijos karumenė turės 1.200 kanuolių.
 Netrukus upės Po klonij prasidėsia dideli manebrai, i kuriuos pribusis pats karalius ir karo ministeris Spingardi.
 Per manebrus bus padaryta neprieteliaus užpuolimas ant provincijų Venecijos ir Lombardijos, ty. tose apylinkėse, kurios jau matę tikruosius karus net kelius sykius su Napoleonu Bonaparte ir su Austrija.
 Norints apie tai nieko nekalbama ir nesakoma, bet nabebrų tematu busias karas su Austrija, kuris jau dabar atjaučiama, kadangi Austrija įsteigusi daug tvirtovių ant Italijos sienos. Tati dabar ir Italija tenai dirbdina kogreiciausia tvirtoves.
 Manebrais valdys generališko štabo viršininkas, generolas Pollio, žinantis gerai tasias apylinkes, kur per karus italų karumenė daug klaidų padarius.
 Prieš neprieteliaus užplaukimą, apart artilerijos bus panaudota raiteliai, kurie karui gali labai daug prisitarnauti svarbiose ir greituose taktikos reikaluose.
 Taippat bus bandomai padaryta ir su mitraljeziais, ir kareiviais su dviračiais. Auto-

mobiliai taippat bus panaudota.
 Italija vienok privalo ginti netik rubežius nuo Tridento, bet ir Adriatikos pakraščius. Šiais metais taigi nebus didelių kariškojo laivyno manebrų, bet tik prasilavinimai ant Viduržemės jūros. Atvykęs Italijos Rusijos caras, girdima, peržiūrės sukcentruotą Italijos laivyną palei Tarento.
 Regis Austrija iš teisybės griežia dantukus prieš Italiją, jei pastaroji su visomis savo spēkomis ima ginkluoties, idant ant kiekvieno reikalo buti pasirengus.
Meksikas.
 Iš Monterey specialiai rašoma: Šiandie čionai negalima pirkties jokio ginklo. Pusė miestelėnų nešioja su savimi slapta ginklus. Slaptų masonų ložos, kurių viršininku pažinta Reyes, jam rengia demonstracijas Alameda. Tati laukiama sumišimų.
 Iš šiaurinio Meksiko speciališkomis depešomis pranešama, kad toj krašto dalyj padėjimas labai neramus. Generalas Trevino su savo armijos trečiu korpusu į tenai nutraukęs.
 Toji visa neramybė viešpataujanti dėlei buvusio karo ministerio generolo Reyes. Jo partija paskyrė jį kandidatū į vice-prezidentus Meksike, o tai prieš Ramoną Corral, kurį paskyrus valdiškoji partija.
 Nesenai Reyes iš Monterey nukako vakacijoms į Galcaną kalnus. Tenai dabar jisai valdžios ir gaudomas, kadangi masonai labiau myli Reyes, nei dabartinį prezidentą Diazą ir apsiėmę pirmutinį renti per ateinančius rinkimus.
 Stebėtina labai, kaip tai tenai leidžiama prezidentams taip dang sanvalianti. Dabartinis prezidentas mato sau paskutinį galą, tati nors su kariu-kinės beveik visą miestą. Daugiau tukstantio šeimynų neteko pastogės ir viso savo manto.
 Iš Buenos Ayres, Argentina, pranešama, kad tenai juroj susidaužė du garlaviu su besivažinėjantiomis žmoneimis nedeldienij. Vienas garlavis tuojaus nugrimzdęs ir su juom nuskendę 150-200 žmonių.
 Smarkus žemės drebėjimas andai naktj aplankė visą provinciją Siena, Italijoje. San Lorenzo beveik visi namai sugriauti. Monteroni-gi daug žmonių sužeista. Visu žemės drebėjimu užmista tiktai vienas žmogus.
 Šveicijos moters andai savo karaliui įdavė peticiją, kuriaja prašo karaliaus, kad jis norėtų buti tarpininku tarp darbininkų ir darbdavių, kadangi pastarieji su savo lokautu priverė darbininkus kovoti už savo teises.
 Ispanijos valdžia, kad padaryti galą revoliucijos besiplatinimui mieste Barcelona ir apylinkėse, uždarė 94 viešuosios mokyklas ir kitokias

Is Viso Pasaulio.
 Meksike šiomis dienomis išsiliejus upė Santa Catarina nuo didelių lietu. Užlieta tati miestai ir kaimai, bet daugiausia nukentėjęs Meksiko miestas Monterey, kur prigerarta arti 1.000 asmenų, o 15.000 ligi 20.000 asmenų liko be pastogės. Nelaimė toji atsitikus tuojaus po pusianakčiui. Nuostolių padaryta arti 30.000.000 dol. Visame Meksike renkama aukos.
 Londone vėl areštuota 8 sufragistės, kurios stovejo palei premiero namus ir laukė jo išeinančio, kad paduoti savo peticiją.
 Anglijos admiralicija Kanadai paskolijus kelioliką savo oficerų, kurie trumpam laikui pribusią į Kanadą ir suteiksia patarnes, kaip organizuoti kariškąjį laivyną.
 Andai Frankfurte (ant upės Odros) susidaužė pasażierinis traukinis su ranžeruojamu garvežiu čiapat šale stoties. Sužeista 20 keleivių ir tiekpat traukinio tarnautojų.
 Persijos valdžia nuo savo naujo sacho pašonės pašalino rusišką mokytoją Smirnovą ir jo vieton jauną šachą mokinti paskyrė persą Hodjasnahą.
 Iš Aprikos pranešama, kad pulkininkas Roosevelt vėl pradėjęs medžioti ir pastaraisiais laikais nušovęs didelį drambį, kurio oda bus iškimšta ir pargabenta Vašingtonan.
 Kremenčuge (Rusija) lentų piovoklose andai užgimes gaisras, o paskui persimetęs ant kaimyniškų namų ir sunaikinęs beveik visą miestą. Daugiau tukstantio šeimynų neteko pastogės ir viso savo manto.
 Iš Buenos Ayres, Argentina, pranešama, kad tenai juroj susidaužė du garlaviu su besivažinėjantiomis žmoneimis nedeldienij. Vienas garlavis tuojaus nugrimzdęs ir su juom nuskendę 150-200 žmonių.
 Smarkus žemės drebėjimas andai naktj aplankė visą provinciją Siena, Italijoje. San Lorenzo beveik visi namai sugriauti. Monteroni-gi daug žmonių sužeista. Visu žemės drebėjimu užmista tiktai vienas žmogus.
 Šveicijos moters andai savo karaliui įdavė peticiją, kuriaja prašo karaliaus, kad jis norėtų buti tarpininku tarp darbininkų ir darbdavių, kadangi pastarieji su savo lokautu priverė darbininkus kovoti už savo teises.
 Ispanijos valdžia, kad padaryti galą revoliucijos besiplatinimui mieste Barcelona ir apylinkėse, uždarė 94 viešuosios mokyklas ir kitokias

mokslo įstaigas, kadangi tos mokyklos, valdžios nuomone, platinę revoliucionizmą.
 Turkijos valdžia vėl turi sielvartus su šiauriniais albaniečiais, kurie atvirai sukėlė maištus prieš valdžią. Albaniečiai jau net turėję kruviną susirėmimą su Turkijos karumene. Prieš maištininkus siunčiama daugiau karumenės.
 Popežius paaukojęs 20.000 dol. aslos atnaujinimui sv. Petro bazilikoj, bet tam dalykui reikalinga 76.000 dol. Tam tikslui bus renkamos aukos. Asla norima pataisyti, idant ji išveizėtų taip, kaip pirmu sykiu buvo pataisyta, pastaciūs baziliką.
 Persitikrinus, kad Vatikano daržai gana maži, kad juose važinėti automobiliu, popežius Pijus X savo automobilių dovanoj sekretoriui kardinalui Merry del Val. Automobilius yra puikus, jį popežiui dovanoj turtingi amerikona.

Australija.
 Australija su savo pažangumu visus pasaulio kraštus palieka užpakalyj. Valdžia gultinai įkuria apeliacijos teismą, kuris turės reguliuoti darbininkams mokestis, dirbantiems visose darbo šakose. Kaip darbininkai, taip ir darbdaviai to teismo ištarnių privalės klausyti, o tuokart straikai ir nesutikimai paliaus gyvavę ir bus visai užmiršti.
 Nesenai buvo Australijos ministerių kabineto posėdis ir nutarta toksai teismas tuojaus įsteigti ir užvardinti Darbo Skyrium, kur turės reguliuoti darbininkų mokestis visuose varstuočiuose ir visose pramonės įstaigose.
 Stai tau ir Australija! O vienok tenai civilizacija nei kiek aukščiau nepakilus už kitus Europos vakarinius kraštus. O vienok niekur tokio sumanymo nėra. Visuomet visur straikai, nesutikimai ir kriziai.

Staciatiškių dvasiškaia rupinasi katalikų seminarijomis.
 Staciatiškių dvasiškaia labai susirupinę dvasiškosiomis mūšų krašto katalikų seminarijomis. Daugumos staciatiškių dvasiškių nuomone, katalikų seminarijos panašios esančios į viduramžių jezuitų mokyklas. Klierikai, jų nuomone, esą lenkinami, nuo ko paeinąs nepakentimas rusų. Staciatiškių dvasiškaia labai galisi, kad dabar užmiršta visi Muravjovo įsakymai, kuriais rūpinata si atlenkinti Vilniaus seminariją. Ypač susirupinę staciatiškių šventikai tuo, kad katalikų seminarijos neprižiurinti buk valdžia. Taigi, jų nuomone, norint kad katalikų seminarija nebutų kenksminga, reikią įvesti tokias radikales reformas (permainos): leisti valdžios agentams nuolat prižiūrėti ir kontroliuoti seminariją; paskirti tam tikrą revizorį, kuris prižiūrėtų, kad teisingai būtų pildomi seminarijos įstatymai; visa, išskiriant teologijos mokslą, kad butų išguldoma rusų kalba. Pagalios: Vilniaus seminarijon turi buti priimama tik baltgudžiai, Kauno seminarijon—lietuviai, lenkai gi gali mokyties Lietuvos seminarijosna visai jų nepriimti. Tokiuo budu, staciatiškių dvasiškių nuomone, atsirastų kunigai baltgudžiai, kurie nedaleistų lenkinti baltgudžius. Be to dar, jie pripažįsta reikalingu stengties, kad baltgudžiai nustotų vartoję lenkų kalbą, baltgudžių parapijose visas pridedamąsias bažnyčioje pamaldas laikyti rusiškai, maldų knygas taip-pat išpaudzinti rusų kalba.
 Staciatiškių šventikai mano, kad tokioo budu susilpnėtų baltgudžių lenkinimas ir negrąšintų rusų tautai joks pavojus.
 ("S. Z. Gol.")

Genevoj (Šveicarija) miesto žibalo įstaigose andai buvus, smarki gazo eksplozija, kuri sugriovus murus ir užmušus 7 darbininkus. Aplinkiniai namai suplaisėję kaip nuo kokio žemės drebėjimo, o aplinkui per mylią visuose namuose langų stiklai subirę.

Andai Belgijon, m. Antwerpen, atplaukęs iš Rygos garlavis "Singapore" su keleiviais, kurių penki ant laivo numirę. Susekta, kad tai buta Rusijos choleros. Toji žinia visus labai pergązdino ir garlavis pavesta kvarantana.

Italijos valdžia visų miestų policijos prefektams išsiuntinėjus slaptinius paliepinimus, idant jie naikintų tautiška agitaciją prieš caro atsilankymą. Draudžiama tame dalyke agitacijos ir straikai, taippat draudžiama ir laikraščiams daug rašyti tame atveijj. Arzu suktybės valdžiai kiek-nors gelbės — nežinia.

Peterburge po ilgai kovai vienok pasisekė cholera paimti kontrolėn ir dabar kaip mažiau susergama, taip mažiau mirštama. Kad tuo tarpu cholera pradėjo platinies provincijose, ypatingai kaimuose, kaip tai gubernijose: Vologdos, Permo, Poltavo, Saratovo ir kitur. Kaimuose cholera atras sau aukų pakaktinai, nes Rusijos kaimiečių nešvarumas žinomas visam pasauliui.

Ispanijos valdžia, kad padaryti galą revoliucijos besiplatinimui mieste Barcelona ir apylinkėse, uždarė 94 viešuosios mokyklas ir kitokias

NOS.
 Plunksbai pigę ki kiek-pila at-isa, pa-esisgadytų i auksinė
 Matomas sudėjimas
 laszina
 ansylvania.
 TORS
 dolph 2644
 STAS
 Z
 artiestizkai jo dirbtv-ias tik kas rbame ge-as jau visad ristikrinsite ir izz tole- prezentus dreso.
 Sias
 INCE
 HARTMON ST.
 52nd Ave.
 ANDROS
 227 N. 14th St. New York
 USTIN 459

Žinios iš Lietuvos.

VILNIUS.

Gerbiama Peterburgo universiteto prof. Ed. Volteris, kaip jau rašėme, kalbėjo per Liet. Mokslo Dr. susirinkimą apie tai, kaip užrašinėti dainų melodijas (gaidas) vadinaujamo fonografo pagalba. Šiomis dienomis prof. Volteris buvo nuvykęs su Kievo universiteto praktikantu V. Mickevičiu jo tėviškėn — Merkinės parapijon, Trakų ap. ir surašė fono grafo pagalba apie 60 melodijų Subartonių ir Gudakiemio sodžiuose prie sodžių, surinktu V. Mickevičiaus. Taisiųjų jaunus dar mokslo vyras yra jau surinkęs daugiau, kaip 600 lietuvių dainų, kaip savo apylinkės. Tą begalo turtingą ir gražų rinkinį žada išleisti Peterburgo Mokslo Akademija.

Prof. Volteris, paviešėjęs taip naudingai kelias dienas Vilniuje ir Merkinės apylinkėje, išvažiavęs jau Peterburgan, bet apie šeštadienį žada dar grįžti ir važiuosius užrašinėti dainų melodijų Valkininkan ir gal Marcinonių parapijose (Trakų Dzukuose).

K. Stiklius lig šiol buvo pagarsėjęs, kaip autorius "50 knygų" (jis pats taip garsinasi). Dabar, matomai, jis nori įgyti garbę Lietuvos etnografo ir statisto. P. Stiklius pranešė "Vilensk'am Vestnik'ui" (No. 1826), kad rinkdamas Lietuvos etnografijai medžiagą, su sekę, jog apie Datnavą (Kauno gub.) dauguma jaunuųjų lietuvių vien rusiškai tekalbą. Daug esą sodžių, kur vieni tiktai seniai kalbą tarp savęs lietuviškai. Apie Kėdaičius viešpataujanti lenkų kalba. Žinoma, p. Stiklius iš tų savo "moksliškų išradimų" tiek pat džiaugiasi, kaip ir iš anų "50 veikalų".

Atvažiuosius į Vilnių Eichenvaldo choras, gerai ir ypatingai išpildęs ir dainuojąs visokių nubaustųjų išremtųjų, valkatų ir visokių Sibirijoje gyvenančių tautų dainas. Tas dainas surinkęs Švedų kompozitorius Harthveldas.

Tos nepaprastos dainos esančios labai įdomios ir visiems patinkančios.

Namų statymo draugija neseniai įsikūrė Vilniuje. Dabar prie draugijos priguli lig 100 narių. Draugijos valdyba ieškanti daugiausia miesto kraščiuose vietų pigiems butams statyti, vieną vietą jau suradusi. Namus statyti draugija tepradėsianti tik tuokart, kad prie jos prisidės įstatų reikalaujantieji 500 narių, vadinasi neankščiau kitų metų.

Vidaus dalykų ministerija paskyrusi Vilniaus karo apygardos kareivių-mahometonų dvasiškiu, nelyginant kapelionu, mahometonų parapijos imamą (kleboną) Ibrahimą Davidovą. Lig šiol to nebūdavo, tai tiktai apskelbus tikybos laisvę.

Vilniaus gubernatorius pareikalavęs iš miesto tarybos, kad greitai paskirtų pinigų policijos apginklavimui naujais revolveriais, Nagano sistemat. Šmito ir Westono revolveriai esą negerai, nes tankini neišsisauna.

"VADOVO" REIKALAI.

"Vadovo" leidėjas kun. kaunan. Kazimieras Prapuolenis praneša "Vadovo" No. 12-me, kad dėlei persikėlimo iš Seinu (Kaunan) visą "Vadovo" administraciją rejeentaliniu aktu Liepos mėn. 10 d. š. m. pave-

dęs Seinu draugijai knygoms ir laikraščiams leisti vardu "Laukaitis, Dvaranauskas, Narjaukas ir B. vė". "Vadovas" eis ir toliau, kaip ejęs; su visokiais administracijos ir redakcijos reikalais, kaip užpareitą laiką taip ir toliau kreipties reikią nuo šiol tiesiog į "Vadovo" redaktorių, kun. Justiną Staugaitį.

UTENA. (Ukm. ap.)

Utėnoje rupinamos įsteigti keturiaklės miest mokyklą. Utėnos, Debeikių ir Užpalių valstiečiai per valstiečių sueigas sutarę duoti tokiai mokyklai piniginę pašalpą. Skolinimotauptymo kasa prizadanti duoti tokiai mokyklai kasmet po 100 rub. Dvarininkai Balcevičius, Venclavavičius ir Gecevičius vienu kartu po 100 rub. Bet to dar Balcevičius sutinkąs duoti mokyklai pastatyti žemės gabalą.

SENOVĖS MILŽINKAPIŲ IR PILEKALNIŲ TYRINĖJIMAI PANEVĖŽIO IR UKMERGĖS AP. SKRITYSE.

Praėjusių mėnesį archaiologas Abramovas kasinėjo manžai iširtus, kaip ir visoje Kauno gubernijoje, Panevėžio ir Ukmergės apskrinių pilekalnių. Tyrinėjo jis daugiasia Pakalniškiuose, Kelbonyse, Pamarkonyse, Skvarbuose ir Rašnėnuose. Tenai yra daug milžinkapių. Netoli Subačiaus geležinkelio stoties Abramovas tyrinėjo ir matavo senovės gardą "Pilekalnį". Kasinėjant atrasta senovės lietuvių kars-tai su visomis laidotuvių prietaisomis: su ginklais ir papuošalais. Kituose karstuose ginklai nebuvo. Karstai pataisyti galvų galu į vakarus. Numirelių rankos sudėtos ant krutinės; ant rankų po du brastėtu kartu, o kojų gale padėta kirvis ir peilis. Iš rastųjų daiktų matyti, kad jau tuokart būta nemažos kultūros. Milžinkapiuose daugiausia rasta ginklai: įvairūs kirviai, peiliai ir keletas bardisių. Iš papuošlų rasta brastėtai, žiedai, sagčiai. Kai kurie sidabriniai, o sidabriniai daiktai labai retai teatsitinka senovės lietuvių kapinėse.

Rasta papuošalai, nešiojami ant kaklo — didelis, vienoje vietoje su spraga, rinkis. Ta spraga, uždėjus ant kaklo tą papuošalą, buvusi užsegama tom tikru sagčiu. Rasta du tokiu rinkiu: vienas sidabrinis, o antras žalvario. Rastieji brastėtai ir žiedai taip pat neišvieno sulieti, o su spraga. Visi tie papuošalai pagražinti visokiais ruoželiais, bet daugiausia geometriškais.

Labai stebėtini ir įdomūs esą rastieji viršutiniųjų drabužių sagčiai; jie esą visoki: kiti kaip ratas, kiti pailgotini, kaip dabartinės spilgos, arba apvali, panašūs į uždengtuvą. Tie sagčiai pagražinti ir aplyti gotų emalija, variniai.

Keliuose milžinkapiuose Abramovas radęs ir piaučius, tokius pat, kaip dabar yra.

Kaip pastebėta, kapinės vis budavusios aukštose vietose, daugiausia prie upės. Laidodavę dviem eilėm: vieną giliau, o ten prilaidojus, kitą aukščiau. Abramovas sakąs, kad kitus milžinkapius būvan van der Meulen, Liepos 23 d. pradėjo su vietiniu vargonininku Valušu Dargužiuose užrašinėti lietuvių dainas ir

Is atrastųjų kapinėse daiktų galima esą numanyti, kad tie milžinkapiai yra sukasti dešimtojo—dvyliktojo metamsčio tarpe.

DATNAVA. (Kauno ap.)

Liepos 23 dieną Stolypinas buvęs atvažiavęs Datnavos stotin. Tenai jį sutikęs gubernatorius ir aukštesnieji gubernijos valdininkai. Paskiau Stolypinas nuėjęs į Datnavos dvarą. Tą dvarą nupirkęs valstiečių bankas ir išdalijęs rusams kolonistams. Stolypinas apžiūrėjęs kolonistų vienasėdijas, statomas tenai vidutinės ukiu mokyklos trobesius ir naują tiltą per Datnavėlę.

NORĖJO, KAD TRAUKINYS SUDUŽŪTŪ.

Liepos 17 dieną einančiam nuo Vilniaus ant Liepojaus traukiniui tarp Kėdaičių ir Datnavos stočių kažin kas buvęs padėjęs ant kelio rastgalį, norėdamas, matyti, nušokanti traukinį nuo bėgių. Bet mašinistas laiku pastebėjęs ir sustabdęs traukinį. Traukinys nesuduzęs. Susekė, kad tą rastgalį buvęs padėjęs ant kelio Dajeriškių dvaro darbininkas. Kaltininką suėmė.

SVENCIONIS. (Viln. gub.)

Liepos 23 d. Cirkliškiuose pasiliko namie vienu du vaikuku: 13 metų ir 11 m. Radę stale parako, prisipylė į bliudėlį ir pastatė jį židinin ant žarijų. Parakas sprogdamas, baisiai apsilvino abudu, nes sproginas buvo toks, kad net pirkios langus išstums. Vaikai ligonbutyje. Geras tai pamokymas tėvams: tegu nelaiiko pavojingų daiktų aikštėje. Vl. Valiulis.

PANEMUNĖ. (Marijam. ap.)

Liepos 20 d. Vičioje pas V. buvo vestuvės. Susirinko vaikinių iš Margininkų, Dobilios ir net iš Pamoterio ir susimūšė. Tuo laiku jojo Vaišvydavo Pužavas su kareiviu V. ir paprašė padaryti tvarką. Kareivis kai ėmė raminti, tai neprasytieji svečiai tik trečią dieną per Garlevą tepagrįžo — taip juos išstovo. Ar tai gražu jaunims žmonėms per laukus dvokinėti ir bizunų ieškoti? Artojas.

PAKUONIS.

Guoguose keturi persirėdę moteriškėmis vyrai primušė Pažerėnų. Sako, norėję užmušti. Sargybiniai mušėiškį ieško. Vienas jau išbėgo į Ameriką. Visus išduoda kalvio gizelis ir pats dalyvavęs. Artojas.

SKUODAS. (Telš. ap.)

Nežinomi žmogžudžiai išpiovę visą vieno žydo šeimyną ir tarnaitę katalikę. Policija, kad suradus žmogžudžius, parsivežusių iš Liepojaus mokytus šunis, bet nieko negelbėję, šunis ištryptę tiktai daržus. Matyti šunys buvę dar neįpratę.

VALKININKAI. (Trakų ap.)

Kievo komercijos mokyklos mokytojas V. Mickevičius (Merkinės lietuvis) ir Leideno universiteto docentas d. ras van der Meulen, Liepos 23 d. pradėjo su vietiniu vargonininku Valušu Dargužiuose užrašinėti lietuvių dainas ir

raudas. Nors rugiapūtė, vis dėlto keletas bobučių padainavo apie 20 dainų ir dvi raudas. Kada aplankę apylinkes, vėl sugrįžo į sodžių pas L. Kazlauską, kurs meiliai sodietškai juos vaišino, suėjo daug mergaičių ir moterų ir dainavo iki 12 v. nakties. Užrašyta su viršum 40 dainų ir 5 raudos: dvi nuotekavimo (prieš vainiką) ir tris prie mirusiojo, daugiausia iš Grežienės, Visokienės, Bekšienės, Kavaliuškienės, Antalkos Puziutės. Dar yra du senuku, kuriuodu moka daug pasakų. Sekmadieji sodiečiai renkas pas kleboną, vieni dainuotų, kiti klausytų, kaip atvykęs į Peterburgo universiteto docentas p. Volteris rinks gaidas Lietuvių Mokslo Draugijai fonografu. Jonas Pecukionis.

ŠIAULIAI.

Šiauliuose susidarė apgaudinėtųjų lupikų būrelis. Jie dieną valkiojas gatvėmis ir vilioja iš sodiečių pinigus, o naktį susirinkę kokian užkam pin, prakortoja. Apgaudinėja žmones šitaip. Paima tris kortas, vieną raudoną ir dvi juodi. Raudona laimėja, juodosios ne. Padeda kortas kur nors šaligatvyje ir prikalbinėja sodiečius kelti už rublį. Sodietis išspradžių, žinoma nedrįsta. Bet štai pribėga vaikas Deda rublį ant vienos kortos — laimėja, deda ant antros — vėl laimėja. Sodietis matydamas, kaip jam sekasi, o nežinodamas, kad laimingasis išpačių apgavikų tarpo, taip pat pasigivieša; deda rublį ar daugiau — ir prakiša. Jei sodietis nenori duoti pinigų arba, padavęs daugiau, prašo kad išmestu, tai gauna per antausius. To dar negana: ir namo važiuodamas sodietis netikras, kad ir antrą sykį negaus. Miestargiai tyli. Jei kam pareikalavus ir nuveda apgaviką į antstolį, tai ir vėl paleidžia. Gerai būtų, kad žmonės, atsiminę patarėlę: "nepadėjus, nerkasti", nebesudiečių su tais apgavikais. Jų ir vardai žinomi. Jei nesiliaus, tai ir apskelbsime. Bangputys.

KAVARSKAS. (Ukm. ap.)

Liepos 21 d. Kavarsko valsčiaus rinkiniai buvo susaukti rinkty į žemės tvarkomąją komisiją, nes senųjų įgaliotinių, kurie buvo išrinkti 1906 m., pasibaigė terminas. Komisijos viršininkas p. Kozakauskas paaiškino, kad koleli naujas žemės sutvarkymo projektas nepereis Dumoje, į komisijas bus renkama po senovės, t. y. valsčių išrinktieji apskrities mieste trauks korteles; tik apskritis busiant padalyta į tris rajonus (dalis), idant į komisiją galėtų įeiti iš visų dalių.

Toliau, žemiečių viršininkas užsiminė, ar nepaskirtų bentkiek pinigų ukiu mokyklai įsteigti. Paskyrė 50 rub. Buvo ir tokių, kurie reikė, jokios ukiu mokyklos nereikia, nes ar ti ir be jos mokė. Bet tokių mulkių vis dėlto neperdaug teatsirado. Užtat tarp Taujėnų rinkinių daugiau mulkių atradė: ten nieko nepaskyrę.

TARPUČIAI. (Marijam. ap.)

Naktyje iš 4 į 5 Rugpjūčio mėn. dieną užeina i ko Bliudžiaus dirbtuvėje pasidarė didelis gaisras. Nuostoliai siekia lyg 12 tukstančių rub. Sudegė visi dirbtuvės įrankiai, mašinos, Felikso Vitkausko ugninis malunas, vilnkaršė, velišis ir mašina kruštienė grūstis. Visi minėtieji įrankiai nebuvo apdrausti nuo ugnies (asekuruoti). Kaimietis. "Š."

Liet. Mokslo Draugija

1908-9 metais.

(Iš "Vilties").

Table with columns for names (e.g., V. Pauliukonis, A. Smetona), amounts, and descriptions of contributions to the Lithuanian Scientific Society.

džiū d ras K. Grinius bei stud. Kriksčiūnas.

Kalbant apie Draugijos rinkinius, reikia su gailėsčiu dar kartą paminėti tą vietos trukumą, kurio dėlei negalima yra muzėjų pradėti tvarkyti. Šitos priežasties dėlei nebegalima buvo ir su p. Bradauskiu susiderėti ir priimti jojo muzėjų, kuriame yra apie 20.000 įvairių senovės daiktų, Liet. Mokslo Draugijos globon ir suvienyti jį su Draugijos rinkiniais, ir juomi viešai naudoties, kaip tai buvo p. Bradauskio siulyta ir norėta.

Metinę apyskaitą apie L. Mokslo Draugiją negalima pabaigti nepaminėjus Draugijos Komiteto darbų per 1908—09 metus. Posėdžių komitetas turėjo 16, kurių 10 buvo pašvęsti Draugijos administracijos dalykams ir 6 — administracijos ir mokslo reikalams. Per pastaruosius posėdžius buvo skaityta viešai, svečiams dalyvaujant, sekantieji referatai:

1) P. Mykolo Romerio: Prie kun. Antano Strazdo (1763 — 1833) gyvenimo ir charakteristikos; 2) D-ro Basanavičiaus: Apie kun. A. Strazdą ir jo surastas nespauzintas dainas;

3) A. Janulaičio: Apie Žemaitių kunigijos dalyvavimą 1831 m. maište.

4) D-ro Kosciolkowickio: Antanas Tyzenhauzas, Lietuvos didžiosios kunigaikštijos finansų ministeris (1765—1785).

5) D-ro Basanavičiaus: Iš Seinų vyskupijos istorijos (1795—1837), ir D-ro K. Grinius: Tuli Vygrių diecezijos valdytojo vysk. sufragano Maciejevskio aplinkraščiai (1813—1825);

6) Kun. J. Tumo: Žemaitių vyskupo Simano kunigaikščio Giedraičio rolė per krakusmetį (1832 m.).

Be paminėtųjų mokslo referatų, kuriuos skaitė daugiausia Mokslo Draugijos nariai, Draugijai rūpėjo dar kiti mokslo dalykai, kuriuos, dėja, netaip pasekmingai, kaip geidžiama būtų, atlikti galima, menkai tuo tarpu turint Lietuvoje mokslo vyrų. Draugijos Komiteto tam tikrai paskirtoji komisija yra apsiėmusi sutvarkyti ir redaguoti p. Povilo Matulionio sumanymojo Lietuvos žemėlapiu geografiškąją nomenklaturą, ir, padedant d-rui A. Paškevičiui medžiagiskai, išspauzdinti ir žmonėms paleisti. Toliau M. Draugijos komitete buvo kilęs sumanymas įtaisyti Vilniuje viešas lekcijas iš tų mokslo šakų, kurias apima M. Draugijos įstatuose nurodomoji programa, pavedant jas skaityti specialistams, daugiausia universitetų profesoriams. M. Draugijos komiteto iniciativa, pavesta D-rui Griniui sustatyti instrukcijas folkloro rinkikams, kurios bus umu laiku apskelbtos, ir pasirūpinta medžiagiskai padėti renkant dainų gaidas su fonografo pagalba; tuo yra užsiėmęs p. prof. Ed. Volteris, kuris pastaruoju metu Šilavote (Marijam. pav.) ir kitur rinko dainų gaidas. Draugijos nariams: d-rui Basanavičiui ir p. V. Nagevičiui, Imp. Rumų ministerijos (Imp. archaiologų komisijos) leista yra tyrinėti senovės Lietuvos varinių bei žalvarinių ir 76 nikelinių; be to dar, yra 39 įvairūs medoliai. Archaiologijos skyriuje galima dar paminėti daug įvairių bažnytinių daiktų, kuriuos Draugijai kun. Tumas, Veliūnos klebonas, dovanojo. Etnografiškųjų daiktų rinkinys apima žiurkštų, juostų, margučių iš Lietuvos ir įvairius moterų papuošalus, sidabrinus bei žalvarinius, iš Bulgarijos. Botaniko rinkiniams davė pra-

Iš Lietuviškų Dirvų.

Forest City, Pa.

Kun. Pankausko suorganizuota vietinė teatrališkoji draugija Rugpjūčio 15 d. atlošė teatrą vardu "Gudri našlė". Teatras prasidėjo 7:30 vakare. Visuomenės prisirinko pakaktinai, bet daugiausia moterų su mažais vaikais. Į eiga salėn buvo 50c. ir 75c.

Prieš teatrą pirmiausia choras uždainavo "Sveiki broliai dainininkai" (dėlko-gi jau ne tautiškas himnas, kuris visur paprastai prieš ir pasibaigus kokiems bent pasilinksminimams giedama? Red.); paskui deklamavo O. Vitauckiutė "Tėvynės meilė". Deklamuota labai silpnai ir be talento; paskui eilės "Padėk Dieve" deklamavo M. Miliauckiutė; eilės gražios, limpančios prie širdies, bet deklamatorė negalėjo be nusišypsojimų apsieiti, kurie juk tokiai deklamacijai visai netinka. Pagaliau dainininkai padainavo: "Kur ban guoja Nemunėlis", "Sugrįšk" ir "Ant marių kranto Palangos miestelyj". Choras mažai išlavintas, tatau nu jo nereikia ir daug ko norėti.

Kas link paties teatro — tai taip pat ne visi lošėjai atliko savo roles priguliničiai, bet tas jiems atleistina, nes lošė pirmu sykiu, gal ateinančiais kartais savo užduotis atliks geriau.

Bet užvis daugiausia reikia atkreipti dėmesį į mūsų lietuvišką publiką, kuri lošiant teatrą juokėsi, garsiai šnekučiams ir neleido kitiems klausytis.

O tą susirinkimuose netvaraką gimdo vientik tamsybė, nepasivietė. Tie patys lietuviai, žiūrėk, nueina į svetimtųjų teatrą, tai tyli kaip siena, o kaip tik tarp savųjų, jų negali pažaboti, turi blausti. Tai senovės palikimas, kuris ko greičiausia mums reikia panaikinti.

Po teatro dar buvo dvi deklamacijos: "Ką mes mokam" ir "Į tėvynę". Pirmą deklamavo R. Jaučiūnaitė, o antrą M. Žilinskaitė. Pastarosios deklamacija visiems labai patiko, ypatingai jos aiškūs, tikrai lietuviškai ištartai žodžiai.

K. Vuoslis.

Westville, Ill.

(Atsiliepiamas).

"Kataliko" 31 numer. tilpo Subačiaus apšvietai draugijos "Sviesos" atsiliepiamas į amerikiečių lietuvių, o ypatingai į subatėnus.

Tatai mes Amerikoje gyvenantieji subatėnai to atsiliepiamo pro ausis nepraleiskime, bet prisidėkime su savo aukomis ir kaip galint platinkime šviesą tarp jaunosios savo genties. Tegul toji gentis kartė šviečia, tegul pažįsta kas gera, o kas bloga, o tuokart tenai gal greičiau išnyks ir girtuoklybė, kuri tukstantais mūsų brolių pražudo, be laiko nuvaro į kapus.

Tatai visi Amerikoje subatėnai, surinkite kiek kas galite aukų ir nusiųkite tai "Sviesos" draugijai, o jos antrašrašasite "Kataliko" 31 numer. šių metų. Mūsų miestelyje tam tikslui renkama aukos, taigi tikima, kad subatėnai ir kitur tą patį padarys.

Morta Mičiudienė.

Decatur, Ill.

Rugpjūčio 22 dieną ryte Moorhouse'o ir Wells'o geležies sankrovoje užgimė gaisras ir trumpu laiku, pasidėkojant

smarkiam vėjui, gaisras apėmė aplinkinius namus palei Main gatvę. Manyta, kad banko butas "Citizens National" jau turės kristi liepsnose, kadangi iš visų pusių namų degta. Gyventojai susilipo ant sveikutėjų ir gesino krantinčias kibirkštis, kas kuo galėjo. Stoka vandens davė gaisrai vis labiau plėtoties. Tik 4 val. ugnegesiai šiaip taip liepsnas suvaldė ir visur gaisrą prigesino.

Prigesinus gaisrą, miestelio gyventojams pritruko vandens, kadangi vanduo prude buvo nupuolęs net ant septynių pėdų. Ugnegesiai atkako net iš Springfield ir iš apylinkių, nes kitaip visas miestelis būtų su dumais nuėjęs.

Z.

Waukegan, Ill.

Vietinėj parapijoj nesutikimai neužibaigę, kadangi klebonas, kun. Staškevičius su parapijonais nesutinka. Pasklydo garsas, kad Chicago's arcivyškupas kun. S. iš parapijos prašalina ir jo vieton žada parapijai duoti kitą kunigą. Kun. Staškevičius gi iškeliaujas į Lietuvą. Eina taip pat garsas, kad lietuviai žada pasistatyti sau kitą bažnyčią.

Darbininkų Reikalai.

Iš karo lauko.

McKees Rocks, Pa. Pereitą sykį "Katalike" paminėjome apie straikas šitame mieste ir apie darbininkų skerdynes, o dabar vėl telegramus kiekvienos dienos praėjime, idant darbininkai geriau suprastų savo vienijimosi, nes kitaip jiems grėsia žūtis ir amžina vergija.

Rugpj. 25 d. J. McKees Rocks atkako iš Wilkes-Barre skyrius kazokų (valstybės policijantų, ty. konstabularų), kas straikerius šiek tiek apraudo. Arestavimai tęsiasi dienomis ir naktimis. Daugiau 80 straikerių uždaryta liglainai kalėjiman. Užmuštus darbininkus palaidota vakar; pamaldos laikyta graikų-katalikų vietinėj bažnyčioj, bet neleista varpuoti. Laidotuvėse ir straikeriai dalyvavo, bet gana ramiai apsiėjo.

Kazokai krečia darbininkus ant gatvių ir atima randamus pas juos ginklus. Vakare atrasta trijų straikerių lavonai, kurie buvo baisiai sumušti. Rodos juos užmušę kazokai savo būože, o paskui sulikimšo po gelžkelio slenkščiais. Dirbtuvėn sugabenta beveik 1.000 straiklauzių ir pradėta dirbti. Vakare 66 straikeriai apkalta pančiais ir nugabenta kalėjiman, Pittsburgė.

Rugpj. 26 d. Kazokai vis dar daro kratas darbininkų namuose ir visur ieško ginklų. Jų pasiėlgimas mieste tikrai aršesnis ir už Rusijos policijos darbus. Kapitalistai lieptų vargšus ir skersti — tai Amerikos policija klausytu. Mat, Amerikoje laisvė vieši tik ant poperos.

Policijantai darydami kratas, darbininkus muša, stumdo. Vargšai darbininkai kenčia, bet nežinia kaip ilgai jie kės. Federališkoji valdžia pradėjo tirinėjimus prieš sąjungą "Pressed Steel Car Co."

už vergijos praktikavimą. Tuos tardymus veda valdžios specialiosios atstovos iš Vašingtono, o straikerius atstovauja advokatas McGair. Kompaniją jį skundžia Austro-Vengrijos konsulas.

Visame mieste apskelbta sutvirtintas stovis ir gatvėmis patalioja kazokai.

Rugpj. 27 d. Vakar, nežiūrint smarkaus lietaus, iš kompanijos namų išmesta straikeriai su jų šeimynomis, Nelaimingos moters su vaikais neturėjo kur prisiglausti, norint straikerių komitetas ir šėipjau piliečiai jų likimu rūpinosi. Vyrai, moters ir vaikai nešiojo savo daiktus ant artimiausių kalvų, ant laukų, kurie nepriguli kompanijai.

Tai aiškūs skurdo paveikslas.

Rugpj. 28 d. Vakar rytmetį atidaryta dirbtuvė dieji vartai ir iš tenai išleista 200 straiklauzių, kurie atsiskaikė tenai vergauti sunkiai dirbant ir tai dar su prievarta. Straiklauziai sustojė ant upės Ohio kranto ir apreiškė, kad jie tenai paliksianti taip ilgai, kol nebus jiems pilnai atlyginta už darbą. Kompanijos valdyba, matydama naujus išmyderius, tuojaus vieniems išmokėjo priguliničias mokestis.

Tie darbininkai pasakoją, kad jie tikrai laikyta vergijoje ir su jais brutaliai apsieita. Valgis jiems duota labai baurus, kurio negalėta valgyti. Tatai jie susitarę ir apleidę dirbtuvę. Pasak jų tvirtinimų dirbtuvėje liktasi dar kokių 300 straiklauzių. Ir tie trumpu laiku aplesią dirbtuvės sienas.

Pagalios viena kulipka pataikinta jam širdin ir beprotis nigeris krito negyvas. Lavo nas dar ilgai gulėjo ant gatvės, kadangi nei vienas piliečių tuojaus nedrįso prie jo priartinti. Paskui lavonas nugabenta ant viešo daržo ir miniai staugiant sudeginta. Už tai norėta pulties ant niekam nekaltų juodukų, bet policija minią išvaikė.

Schoenvillej nuolatos daro ma kratos ir darbininkai mušami. Iš New Yorko dar daugiau kazokų atsiųsta.

Straiklauziai nuolatos būriais dirbtuvė apleidžia ir visoks darbas sustojęs. Išėję straiklauziai prisijungia prie straikerių ir apsiima sykiu su jais kovoti prieš kapitalistus.

Policija leidžia straikeriams daryti susirinkimus ant "Indian Mount", tik nuolatos darboja tvarkos ir klausosi prakalbų. Tarp darbininkų siki neįsisi daug socialistų agitatorių, kurie taja tvarka stengiasi pasinaudoti.

Be to, išėjo eikstėn, kad kompanija straiklauzius valgydinus nuodingais valgiais, nes dabar dauguma išėjusių iš dirbtuvės darbininkų serga. Tai taip tuo tarpu persista to tasai straikas, į kurį visos Amerikos akys atkreipta.

AMERIKOS ŽINIOS.

Baisus girtuoklio darbas.

MONROE, LA. Pusiau papaikęs nuo pasigėrimo svaiginančių gerymų ir vartojimu kokainos, nigeris Bil Way iš Hienville, Ark., išsoko su dvi vamdžiu ant Main gatvės ir ėmė šaudyti į praevius. Turėdamas pilnus kišenių patronų, jis šaudė į kiekvieną jam po akim pasisukusį asmenį.

Abelnai jis iššovė į 50 sykių ir sužeidė 25 asmenis. Piliečiai matydami, kad nigeris netekęs jau proto, užsidarinėjo namuose ir ėmė galvoti apie apsigimimą. Netrukus iš namų lan gų pasipylė į nigerį šniviai.

Pagalios viena kulipka pataikinta jam širdin ir beprotis nigeris krito negyvas. Lavo nas dar ilgai gulėjo ant gatvės, kadangi nei vienas piliečių tuojaus nedrįso prie jo priartinti. Paskui lavonas nugabenta ant viešo daržo ir miniai staugiant sudeginta. Už tai norėta pulties ant niekam nekaltų juodukų, bet policija minią išvaikė.

Motina gina sunų.

MATHEAWAN, N.Y. Bepročio milijonieriaus Harry K. Thaw'o motina Mary Thaw, andai apskelbus nusiskundimą ant bepročių namų valdybos, o labiausia ant dr. Lamb.

Mat pirmiau jos sunus žmogžudis tuose namuose buvo geriau užlaikomas, o dabar, kuomet atrasta jis išnaujo bepročių su juom apsvaikščiojama, taip kaip ir su kitais bepročiais. Ypatingai jam ne duodama ant pijano žaisti, vakare su prievarta 8 val. varo ma gulti, kad tuo tarpu ki tiems bepročiams leidžiama ligi 9 val. vakare likties dar žuose ir svetainėse. O net jam neduodama limonado ir išplakto kiaušinio baltymo, ką daktarai liepė jam naudoties.

Dr. Lamb tuo tarpu aiškina, kad pirmiau jam tas viskas buvo pervers užrašų leista daryti ir valgyti, o dabar pildoma tuose namuose užrašai.

Taupyimo kasos krasose.

BEVERLEY, MASS. Atsilankant žymesniems piliečiams pas prezidentą, pastarasis nuolatos pasakoją, kad pirmame savo kongresui pranešime, kurį išleisias Grudodjį, pareikalaus įstatų kas link taupyimo kasų Amerikos krasose.

Prezidentas žino labai gerai, kad tasai naujas projektas su tiks sau epozicija, tačiau jisai stengsis visomis savo jėgomis tuos įstatus per kongresą pervaryti ir paskui juos patvirtinti.

Prezidentas sako, kad jei tokios krasose kasos būtų

įsteigtos, tuokart valdžia turėtų savo rankose kelius šimtus milijonų dolerių. Už tuos pinigų valdžia galėtų išpirkti daugumą savo išleistų dviejų procentų obligacijų.

Taupyimo kasos — prezidento nuomone — atneštų didesnę naudą ir svetimžemiams darbininkams.

Pasijukė iš milijonieriaus.

NEW YORK, N.Y. Koroner biuran užtelefono koksai juokdaris, kad milijonierius Groyne Alfred Vanderbilt mirtinai pašautas viešbuty Grand Union ir kad mirštantis turi but nugalbentas Bellevue ligonbutj Tuojaus tatai duota aišmaras policijai ir reporteriams, kurių visas burs nusi-nešino atsitikimo vieton, bet nei tame viešbuty, nei ligonbuty niekas nežinojo apie milijonieriaus pašovimą. Tuo pačiu laiku milijonierius Vanderbilt sau gardžiai miegojo viešbuty Plaza ir jam visai nei nesisapnavo toksai keistas atsitikimas.

Austrijos valdžios pastaba. CLEVELAND, O. Austrijos vice-konsulas, baronas Forster, skelbia sekančią pastabą: "Austro-Vengrijos valdžia turi tikrus faktus, kad Jono Salvatoro iš Painesville tvirtinimai, buk jis esąs mirusij Austrijos kunigaikščiu, yra netikri ir neteisingi. Tatai perserigiama visuomenė, idant toms melagystėms netikėtų".

Tuo tarpu Salvator tvirtina, kad jis yra kunigaikščiu. Jis net susiderėjęs viename vietiniame laikraštyj parašyti visą eilę straipsnių apie Austrijos viešpataujantį dinastiją.

Garlaisvis sudegė.

PEORIA, ILL. Keturius dešimt asmenų, o tame skaitliuje pusė moterų su vaikais vosti išgelbėjo savo gyvastis, kuomet garlaisvis "Fred Swain" upe Illinois plaukdamas užsi degė ir net ligi pačiam vandens paviršui susvilo. Mašinistas ir vienas keleivis sunkiai sužeista. Visus keleivius išgelbėta pagelbinėmis valtimis, nuleistomis tuojaus ant vandens. 15 asmenų, kas teisybė, įkrito į vandenį, tačiau visus gražiai išgelbėta.

Supuvusiais garlaisvais važinėjimas, o ypatingai ežerais, labai pavojinga.

Ieško žemėlugu.

SAN PEDRO, CAL. Milijonierius Edvin P. Garle andai nusamdęs narą John Christie atieškoti uoste kaklaryšio iš žemėlugu vertės 30.000 dol., kurj jo pati plaukdama luoteliu išleisus vandenin. Jei naras atras žemėlugu, gaus 5.000 dol. dovanų, bet jei ir nerasiąs, tai vistiek už darbą gausias 1.000 dol.

Nesusipratimai kas link lavono. GOSHEN, IND. Numirė čia nekoksai Charles Cray. Kuomet andai ant kapinyno norėta jau jo lavonas palaidoti, graborius Stiver su advokatu ir policija pasipriešino toms laidotuvėms, kad miręs padaręs su juom suokalbą, pagal kurios jo lavonas turi but nugabenta į Chicago ir tenai krematorijoj sudeginta. Tatai lavonas nepalaidota ir tame reikale kreiptasi teisman.

Maišyties nėra reikalo. NEW YORK. Kubos konsulas dėl Jungtinių Valstybių, generolas Valz, andai čionai apreiškęs, kad Amerikos intervencija ant Kubos visai esą neberekalinga, kadangi Kuba ir be to esanti sujungta su Amerika ir kaip jaunesnėj sesuo Amerikai daug kalta. Visokie garsai apie maištus

ant Kubos ir paskui apie Amerikos intervenciją, yra neteisingi, kadangi dabar Kubo tauta eina išvien su prezidentu Gomez.

Specialiališko kongreso iėšos.

WASHINGTON D.C. Nepaprastas kongreso susirinkimas, kuris neseniai savo posėdžius užbaigęs su munitų tarifo revizija, Amerikos tautai išlėgęs 500.000 dol. Daugiausia bet išleista kongresmanų ir senatorių ne algoms, bet kelionėms. Mažesniam butui išmokėta 154.000 dol., senatui 47.000 dol. Kitiems darbininkams kapitulum'e išleista 150.000 dol. Taip pat nesigalėta pinigų visokiems specialistams, tatau ir pasidarė išlaidų pusė milijono dolerių.

Perkasas bus užbaigtas už 4 metų.

NEW YORK. Žinia, kad Panamos perkasas bus užbaigta 1913 metais, patvirtina ir Amerikos pasiuntinys dėl Panamos H.N. Squires, kuris čionai atkagęs vakacijoms.

Dabar prie perkaso kasimo yra 38.000 darbininkų ir darbas sparčiai žengia pirmyn. Sanitariškas padėjimas daug geresnis už pirmbuvsj. Taip tvirtina Squires.

Nauja skraidžiojimų mašina.

LOS ANGELES, CAL. Profesorius L. Twaining, fizikos ir elektrikos inžinierijos profesorius vietinėj aukštesnėj politechnikos mokykloj andai pradėjęs bandymus su savo "onithoper", ty. mašina skraidžiojimui, kuri turi sparnus 27 pėdas didumo ir kurie juda panašiai paukščių sparnams.

Profesorius Twining 20 metų studijavęs paukščių skrajėjimus, perat sutaisęs ir minėtą mašiną. Mašina neturinti motoro. Sparnai judinami rankom.

Žmogžudė paleista.

MARION, ILL. Iš vietinio kalėjimo išleista italė Millie Marci, kuri prisipažino, kad Birželio mėn. siemet nušovus savo tautietj Rodi, kuris norėjęs ant jos užpulti su kriminališkais merais. Teismas pripažino, kad tokiame atsitikime moteriskė turi teisę šauti į vyriskį, kaip į laukinį žvėrį, o jei ji nenori tokio likimo, koks patiko merginą Schumacher, Rochester, N.Y.

Roosevelto medžioklės vaisiai.

NEW YORK. Garlaisvis "Provincia" pargabeno New Yorko pirmuosius pulkininko Roosevelto medžioklių vaisius iš Aprikos. Pargabenta odos ir kaulai liutų, tigru, hipopotamų, nosarogų, zubrų, hijenų, žirafų, leopardų ir kitų menkai dar žinomų žvėrių. Tie palaikai paskirta zoologiskam muzėjui "Switsonian Institution", Vašingtone.

Naujas rekordas.

NEW YORK. Amerikos liudies mokyklos du mokiniu, Walter Brown ir John Munich, kuriuodu vienas Amerikos dienraščių savo lėšomis išstuntė kelionėn aplinkui žemę, andai sugrįžo garlaisviu "Mauratania". Kelionė tęsėsi tik 41 dieną ir 8 valandas. Tai naujas žemės aplinkui apkeliavimo rekordas, kadangi pirmiau toji pati kelionė tęsėsi 60 dienų ir 13 valandų.

Išnyko ežeras.

LA CROSSE, WIS. Hakah, Minn. puikus ežeras Como vienai nakčia pražuvęs. Vieną rytmetį miestelio gyventojai atsikėlę pamatė vieton ežero daug smiltimis apsioklojusią. Vanduo iš ežero išėjęs trukus vienam į pakalnę pylimui.

Darbininkų diena.
SPRINGFIELD, ILL. Gubernatorius Deneen išleido proklamaciją į savo valstybės piliečius, paskirdamas Rugpjūčio 6 dieną, panedėjį, kaipo darbininkų šventę. Gubernatorius be to atsiliepia į fabrikantus, idant jie savo fabrikas tą dieną uždarytų, o pirkliams pataria susilaikyti su savo kasdieniais reikalais, idant tuo budu garbingiau pagerbtį darbą, kaipo gyvasties šaltinį.

Bažnyčia tik vienam šliubui.

CLEVELAND, O. Amerikos milijonieriai jau patįs nebežino, kas jiems veikti su pinigais, kurių kaip mėslo turi. Štai milijonierius King, išleidamas už vyro savo dukterj, liepė pastatyti lėšomis 10.000 dol. bažnyčią dukters šliubui ir po šliubui toji bažnyčią dabar griaujama.

Rusijos konsulis baimėje.

NEW YORK. Kuomet generališkas Rusijos konsulis Schlippenbach važiuo automobilium, staiga su trenksmu plyšo guminis ratas. Konsulis manė, kad mesta bomba po automobilium, tatau išbalęs išsoko iš automobiliaus ir nusiritito policijanto globon. Konsulis visas virpėjo ir jam pasidarė tamsi iš baimės. Patyręs nuo policijanto kas atsitiko, įsėdo krieton ir nuvažiuo savo biuran. Na, ant vagies kepurė dega, tatau apie bombas ir sapnuoja...

Senovės kapai.

B. Nagevičius, bekasinėdamas Kartenos apylinkėje (Telš. apskr.) žemes Birželio 4 dieną, užėjo senovės kapines. Žmonių kaulai guli pagulditi galvų galu į šiaurę. Po dviejų numerėlių kaulais atradęs kupetėlę anglių ir pelenų. Bekasinėjant toliau, atrasta daug daiktų: geležinių kirvių, iėsmų galų, žalvarinių sakčių, grandelių, sidabrinų grandelių, tris pinigai — du sidabrinii su senovės lietuvių kunikaikščių herbais — vienas varinis su paveikslu vokiečių erelio iš vienos pusės ir skydo su kryžiumi — iš kitos.

Pradėjus kasinėti Sateikiuose, Birželio 12 d., atrasta karskatas, grabas ir liekanos apvalaus 3 sieksnių platumo trobesio.

Birželio 20 dieną Kretingos grapo Tiskeviciaus žemėje rasta grabas. Lavonas buvęs sudegintas. Atrasta daug daiktų. Toje vietoje kapinės esančios didelės.

1833—1839. Šitie yra naujieji numeriai, po kuriais bus Jos. Trinerio fabrika nuo pirmos dienos rugšėjo. Miesto Roda Chicago atrado reikalinga perkeisti sistematiškai visų namų numerius. Mūsų fabrikas liekasi toje pat vietoje kaip ir pirma tiktai fabrika numeriai pakeičiami. Didžiausiu specialiskumu šito fabriko ir jos dirbimas Trinerio Amerikoniskiojo Elksyro Karčiojo Vyno, kuris kaip buvo taip ir bus geriausiu vaitu skilvio nesveikumų nėra geresnio vaisto, kaip šitasai, žmonių išmėginatas ir apsprėstas geriausiu, todėl reikia pripažinti žmonių nusprendimą teisingu. Šitas vajstas yra geriausiu gamtiskų sutvirtintoju ir visuomet turėtų buti vartojamas ty, kurie reikalauja didesnių jėgų. Gaunamas aptiekose. Jos Triner, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Savaitinis Kalendorius

Rugsėjis 1909.

- 2 k. Stepono išpaž.
3 p. Euprozinos panos.
4 s. Rožės karal.
5 N. Lauryno Just.
6 p. Zakarijošiaus pran.
7 u. Reginos panos.
8 s. UŽGIMIMAS P. MAR.

REDAKCIJOS PATEMIJIMAI.

Nei viename kitame krašte tarp darbininkų ir darbdavių santikiai taip daug neįtempti, kaip kad šiame laike Šveicijoje. Tenai jau nuo daugel metų verda abipusė kova, veda ma iki paskutiniojo galo. Rodosi, kad tenai darbas su kapitalu vienas kitam apskelbė netik kruviną, bet mirtiną ir paskutinį smūgį, po kuriu jau bus sunku atsikelti ar vienam, ar kitam.

Pereitais metais tenai darbininkai reikalavo, kad jiems būtų pavesta kontrolė ant varstotų ir visų dirbtuvių įstaigų. Pramonininkai iš to darbininkų reikalavimo pasijuokė ir pagązdino uždaryti visas dirbtuves. Bet kol kas buta, įsimaišė tarpan pati valdžia ir abi pusi ant greitųjų sutaikė. Bet tasai susitaikymas buvo tik nuduotas ir visai trumpas, kadangi paskui ryšiai pertraukta ir vėl įvyko nesupratimai.

Šiomet taigi iš pat pavasario vėl darbininkai visur sukruoto. Jie dabar jau nekleusė sau teisės prie kontrolių, bet pareikalavo aukštesnių mokesčių. Darbdaviai jiems tečiau griežtai atsakė, kad jie nuo 1907 metų iš savo dirbtuvių neturinti jokio pelno. Kuomet darbininkai pagrąsino straiuku, dirbtuvių savininkai tuojaus uždarė dirbtuves ir 82.000 darbininkų liko be užsilaikymo. Uždaryta: tartokai, audinycios ir dalimis geležies dirbtuvės. Taip atsitikus, Šveicijos socialistų sąjunga apskelbė visuotiną straiką ir savo pusėn patraukė suvirš 200.000 darbininkų. Mat, prie socialistų tame straike prisidėjo ir darbininkų sąjunga.

Dabar tasai nelaimingasis straikas nupuolė ir parodė aiškiai, kad darbininkai patį sau užkenkė. Sustojus krašte visokiam darbu ir judėjimui, tas atneša skurdą daugiausia patiems darbininkams. Turčiams tasai straikas gal truputį, arba ir neikiok neužkenkė, bet darbininkai pakėlė vargą ir dabar jiems reikės dar aršiau skursti nei pirmiau. Dabar straikeriai nieko nelaimėję grįžta ant darbo ir apsimadirti dar už mažesnes mokesčius nei pirmiau. Tikras tiems žmonėms vargas, o vis klausant socialistų prižadėjimų, neikuomet negalimų išpildyti.

Kadaisia "Vien. Liet." (No. 26) atspaudinus nekoki Tiesą Mylinčios laisvą redakcijon. Tame laiške klausta iš aiškiniimų: kodėl sena mergina niekinama, išjuokiama, kodėl girtoklė moterė arba nupuolusi greičiau patėrijama nei vyršikis, kodėl moteris ap rubežiuota, kodėl vaikinai suvilioja mergaites, kodėl vyrjai prikaišioja per laikraščius, jei moterė — pati vyrą pameta ir t.t. Ir prašyta ant tų visų tuščių klausimų atsakymo.

"Vien. Liet." neatsakė, nes

ir nebuvo ant ko atsakyti, bet užtaigi jos bendradarbiai su "sužeistomis širdimis" išliejo visus savo jausmus per "V.L." Rasyta sieksniniai straipsniai ir galop "V.L." priėjo prie to, kad tikrai tais tuščiais ir "meiliškais" rašinėjimais neapsimoka teršti laikraščio skiltis ir štai numeriu 33 braukšt! ir tas diskusijas uždarė.

Ir ištikro neapsimoka. Kas tai do klausimas pav. kodėl seną, netekėjusią merginą vadina seumerge? Paklaustumėm taigi dabar, kam pliką žmogų vadina plikiu, beusj — beusiu, žioplą — žioplą. Paskui: kodėl mergina ar moterė, nupuolusi doriskai greičiau patėrijama ir t.t.? Rodos aišku, kad dėl to, jog moterė žmonijos gimdytoja ir auklėtoja, taitai į ją ir didesnis domumas atkreipiama. Na ir kitiems panašioms klausimams ir atsakymams "V.L." tiek prakaito išlieta ir nieko gero, nieko naudingo vis-gi bet neišgvidenta. O kaip čia išgvidensit? Rusijos carą apšauk nors šventuoju, o jis vistiek pasilikis žmonių akyse šelmis ir bude-lis.

"Darb. Viltij" skaitome korespondenciją "Iš Pottsvilės kalėjimo". Labai charakteriška korespondencija, yra kuopasidžiaugti mums lietuviams. Tarp kitko tepai rašoma: "...Dabar yra 218 kalinių, o 16 Birželio buvo 162, taip smarkioi užaugo skaitlius. Čia yra viskių tautų už visokias kaltes. Pirmybė ima jauni amerikoni (?) nuo 16 metų iki 28 m. Yra lenkų, slavovkų, italijonų, lietuvių, prūsų (?) ir keli madžarai. Čia lietuviui gražiausia stovi (?) ir gražiausia užsilaiko..." Ar-gi nesijuoksi, skaitytojai, iš to lietuvių gražaus padėjimo ir užsilaikymo kalėjime? Jei jie, lietuvi, tokie geri ir net patiame kalėjime už kitas tautas geriausi — tai kam-gi jiems reikalinga tame tamsybės, gėdos ir nužeminimo urve džiuti, jaunas dienas leisti? Jau vien tik dėl to tasai pasigirimas yra juokingas, kad jis taigi paeina tiesiog kalėjimo, bet ne iš kur kitur.

"Tėvynėje" nekoksai P. S. rašo patėrijimus apie naujai pasirodžiusi kunigų laikraštį "Drauga". P. S. regis "Tėvynės" bendradarbis ir dalykų "žinovas". Pirmiausia jis peikia "Drauga" (o tempora!), už pažymėjimą atgalvyj leidimo metų ir laikraščio numerio ne savo vietoje, ty, ne taip, kaip kitų lietuviškų laikraščių daroma. Tai tik tasai P. S. galvočiui! Žinoma, paskui nupeikiama visas "Drauga" turinys. Kad "Draugas" savo turiniu skystas, nėra kalbos, bet lenktyniauti su "Tėvynėje" tame dalyke visuomet gali. Teisybės negalima užslėpti.

"Viltis" rašo iš Rusijos: "Tikybu departamentas svarstąs dabar klausimą, ar negalima butų vieton mirusiojo Vnukovskio paskirti į Mogilevo arcivyskupus pavarytąjį Vilniaus vyskupą baroną Roppą. Roppui jau esančios parduotos sąlygos, bet nesandios galutinai nuspręstos, nes Roppas laukias patarmės iš Rymo".

Kauno "Vienybėje" taip pat įdomią žinią skaitome: "Kun. Hilgenberg, pernai per išsiamėnesį viešėdamas Kaune, išmokęs neblogai lietuviškai kalbėti ir rašyti. Dabar jis

prisiuntęs iš Amerikos "Draugijos" redakt. kun. A. Dambrauskui laiška, kuriame pamanešą, jog jis, nors ir sakąs lietuviams pamokslus, bet turėdamas dabar sau pavestas 4 parapijas ir statydamas 2 nauji bažnyčią, negalys viso darbo kaip reikiant atlikti. Todėl vardan savo vyskupo jis laišku klausias, ar neatsirastų koks geras kunigas, kurs norėtų Amerikon keliauti ir vieną iš anų parapijų apimti. Bažnyčia esanti gera, o prie jos daug lietuvių".

Kun. Hilgenberg gyvena Harrin, Ill. Ką reiškia lietuviu kunigo ir tai dar "gero kunigo" Lietuvoje paieškojimas — nesuprantama, nes lietuvių kunigų Amerikoje yra pakaktinai ir jie gali but geri. Regis, norima tenaitin lietuviu amerikonizuoti, jei panašiai pasielgiama. Gal kas iš skaitytojų mums praneš apie tenaitinį lietuvių stovį?

Skraidžiojimas oru.

Pereitoj savaitėj atsibuvo Rheime (Prancijoj) skraidžiojimo oru lenktynės su naujai išrastos visokios rūšies mašinomis. Ten buvo suvažiuo iš visų pasaulio kraštų aviatoriai su savo mašinomis ir per kelias dienas darė bandymus, vadinasi ruošėsi atlikti negirdėtus rekordus, ty, ilgiausia ore skraidžioti ir daugiausia mylių pralėkti. Tenai buvo su aeroplanais, monoplanais ir biplanais H. Farman, H. Latham, L. Paulhan, Hr. Lambert, M. Tisrandier, R. Sommer, M. Delagrange, M. Bleriot, kuris seniau perlėkė pirmas Lamanche kanala, ir G. H. Curtis, amerikonas.

Pirmą dovaną visai netikėtai išlošė anglas H. Farman ir jisai skraidžiojimu sumušė visuos lietišlaikius pasaulij rekordus. Jis be sustojimo ir atsilsiio skrajojo 3 val. 4 minutes ir 56 sekundas, ty, ilgiau, nei reikalauta, kad gauti pirmą dovaną. Pralėkė net 190 kilometrų, kad tuo tarpu reikalauta tik 180 kilometrų, kad gauti pirmą dovaną.

Champagne tam tikslui buvo paskirta dovanų 100.000 frankų, kurie paskirstyta: I dovaną 50.000 frankų, II — 25.000 frankų, III — 10.000 fr., ir 3 dovanos po 5.000 fr.

Farmano laimėjimas visai netikėtus, kadangi per bandymus jisai menkai skraidžiojo ir prieš visus tiek daug nesigyrė su savo mitrumu, kaip kad kiti. Tai-gi beveik išsiamė savaitėj jis laikėsi visų užpakalyj ir tik antgalo pasirodė, kaip kitų lietuviškų laikraščių daroma. Tai tik tasai P. S. galvočiui! Žinoma, paskui nupeikiama visas "Drauga" turinys. Kad "Draugas" savo turiniu skystas, nėra kalbos, bet lenktyniauti su "Tėvynėje" tame dalyke visuomet gali. Teisybės negalima užslėpti.

Southwarko vyskupijoj (Londono), Storringtone andai numirė garsus modernistas, kun. Jurgis Tyrrell.

Jurgis Tyrrell gimė Dublino Vasario 16 d. 1861 metais iš tėvų protestantų, kurių giminė at-ženklinus savo moks lingumais, o ypatingai vietiniame universitete. Vyresnyis Jurgio brolis, kuriš numirė turėdamas 24 metus, buvo vienas geriausių auklėtinų Dublino Trinity College XIX šimtmečio pabaigoje. Jurgis Tyrrell buvo profesorius Bensonio mokinis Rathmoino mokykloj. 1878 metų pabaigoje jisai įstojo į Trinity College. Tuo pačiu laiku ant

lenktynėn, kad parodyti savo mašinų greitumą. Tarptautiską puharą (taurę) gavo amerikonas, Curtis.

Dovaną už skraidžiojimą su keleiviais vėl gavo Farman, kuris skrajojo ilgiausia su vienu, o paskui su dviem keleiviais.

Dovaną už aukščiausią išsikelimą gavo Latham, kuris su savo mašina pasikėlė ant 155 metrų aukščio. Per greitumo lenktynes atsitiko viena nelaimė. Bleriot mašinos nulužo vairas, mašina taitai kelius sykius ore persivertė ir su aviatorium nukrito žemyn. Mašina subyrėjo į šmotelius ir patį aviatorių sužeidė, o juo labiau plystant gazonui.

Antras vertas paminėjimo XX metašimčio atsitikimas — tai orlaivio "Zeppelin III" kelionė iš Friedrichshafen į Berliną, 430 mylių. "Zeppelin III" iš Friedrichshafen leidosi peritos pėtnycios rytmetej, bet kelionė pertraukta Bitterfelde, sugedus mašinerijai. Pataisius mašineriją, leistasitoliau. Orlaiviu valdė pats grafas Zeppelin, o su juom buvo vienas jo giminaičių, inžinierius Duerer ir aštuoni kiti asmenys. Ir tada jau laimingai pasiekta Berlynas.

Zeppelino Berlyne pasveikinimas buvo neaprašytas. Nei Rymo cezaris Ryman jam su grįžus nebuvo taip iškilmingai priimamas, kuomet jis grįžo pergalėtojum. Taitai ir Berlyne nebuta panašaus sumišimo net nuo 1871 metų, kuomet narsikareivija grįžo pergalėjus prancuzus.

Kuomet mieste pasklydo garsas, kad "Zeppelin III" jau pasirodęs ant dangaus apregio, tukstančiai žmonių nusikubino į Tempelhof, kur orlaivis turėjo nusileisti. O tas atsitiko pereito nedėdienio ryte. Ciesorius Villius su žmona tiesiog iš maldnamio automobilium nusinesino į Tempelhof, kur orlaivis ramiai jau sukijėjos ore, kaip koksai milžinas. Aplinkui lakstė beveik dvi valandai. Publikos rėksmams nebuvo galo. O jos buta keli šimtai tukstančių.

Nenusisekus kelionė.

Ir antrasis Wellmano bandymas atsiekti su orlaiviu šiaurinj žemgalj nenusisekė. Kaip tikta orlaivis iš Špitzbergen nulekė 32 mylias į šiauris, trukus virvė, palai kanti 1.000 svarų visokių valgomų produktų, ir viskas nugarinėje juron, o tada aukštvėjęs orlaivis pakilęs aukštvyn net į padebesius. Orlaivio igutikrai genijališkas žingsnis pavelkti orą ir juo pasinaudoti, taip kaip besinaudojama geležinkeliais.

Kun. Tyrrell numirė.

Southwarko vyskupijoj (Londono), Storringtone andai numirė garsus modernistas, kun. Jurgis Tyrrell.

Jurgis Tyrrell gimė Dublino Vasario 16 d. 1861 metais iš tėvų protestantų, kurių giminė at-ženklinus savo moks lingumais, o ypatingai vietiniame universitete. Vyresnyis Jurgio brolis, kuriš numirė turėdamas 24 metus, buvo vienas geriausių auklėtinų Dublino Trinity College XIX šimtmečio pabaigoje. Jurgis Tyrrell buvo profesorius Bensonio mokinis Rathmoino mokykloj. 1878 metų pabaigoje jisai įstojo į Trinity College. Tuo pačiu laiku ant

jo didelė įtekme padarė kardinolo Newmanno veikalai ir jis 1879 metais priėmė katalikystę. Priėmęs katalikystę Jurgis Tyrrell įstojo Jezavitų zoknan ir atliko novicijatą dalimis Maureze, dalimis gi kituose tos draugijos namuose. Didis jo filozofijos moksle pažangumas prisitarnavo tuo, kad jis buvo paskirtas filozofijos profesorium novicijate Stonyhurst. Bet jo visas gabumas apsirėikšdavo tikybės raštuose.

Rašė labai daug; dėja vienok, pasiduodamas norui su-taikymo Bažnyčios su laiko dvasia, leidosi modernizmo klaidoms išsivesti iš tikrojo kelio; taitai jo veikalai vieton naudos, draugijai atnešė didžiūs nuostolius. Iš jo veikalų tegalima paminėti tuos: "Milijonų tikyba", "Kieti žodžiai", "Seilla ir Charibda", "Nova et Vetera", "Lex Credenti", "Laiškas daug apgautantis" etc. Už tą paskutinį veikalą kun. Tyrrell ir buvo pašalin-tas iš Jezavitų zokono.

Liepos mėn. 1907 m. šv. Officium savo ištarne pasmerkė nekuriuos sakinius, išimtus iš modernistų raštų, o Rug-sėjįj taitai pačiais metais Šv. Tėvas Pijus X savo enciklika "Pascondi" formaliskai visus modernistus pasmerkė.

Kun. Tyrrell tada dviejais ilgiais straipsniais, tilpusiais Londono "Times'e", emė plačiai kritikuoti popežiaus enciklika. Tas pagaliau užtraukė ant jo ekskomuniką (prakeikimą).

Bažnyčios iškeikimas tečiau kun. Tyrrell neatvertė, nes jis ir toliau savo modernizmą platinio, o kuomet Malines'o arcivyskupas, kardinolas Mercier, savo gavėnios laiške persergėjojo tikinčių prieš jo klaidas, tada Tyrrell aštriai jam atsakė veikalėliu "Medyavelizm".

Kun. Tyrrell numirė namuose ponios Petre, modernizmo platintojos. Bet prieš mirsiant pas jį atkako jo artimas bičiulis, kun. Bremond, kuri orlaivis atliko atliko išpažintį ir aplinkui lakstė beveik dvi valandai. Publikos rėksmams nebuvo galo. O jos buta keli šimtai tukstančių.

Nenusisekus kelionė.

Ir antrasis Wellmano bandymas atsiekti su orlaiviu šiaurinj žemgalj nenusisekė. Kaip tikta orlaivis iš Špitzbergen nulekė 32 mylias į šiauris, trukus virvė, palai kanti 1.000 svarų visokių valgomų produktų, ir viskas nugarinėje juron, o tada aukštvėjęs orlaivis pakilęs aukštvyn net į padebesius. Orlaivio igutikrai genijališkas žingsnis pavelkti orą ir juo pasinaudoti, taip kaip besinaudojama geležinkeliais.

Kun. Tyrrell numirė.

Southwarko vyskupijoj (Londono), Storringtone andai numirė garsus modernistas, kun. Jurgis Tyrrell.

Jurgis Tyrrell gimė Dublino Vasario 16 d. 1861 metais iš tėvų protestantų, kurių giminė at-ženklinus savo moks lingumais, o ypatingai vietiniame universitete. Vyresnyis Jurgio brolis, kuriš numirė turėdamas 24 metus, buvo vienas geriausių auklėtinų Dublino Trinity College XIX šimtmečio pabaigoje. Jurgis Tyrrell buvo profesorius Bensonio mokinis Rathmoino mokykloj. 1878 metų pabaigoje jisai įstojo į Trinity College. Tuo pačiu laiku ant

Vokietijos kanclieriaus alga.

Vokietijos kanclieriaus Bethmano-Hollwego alga sudideda pagal sekančių pozicijų: Kaip kanclierius ima algos 100.000 markių ir 64.000 markių reprezentacijai; kaip viešpatystės sekretorius užsienio dalykuose 50.000 mrk. ir 14.000 mrk. reprezentacijai; kaip prusiškų ministerių prezidentas ima algos 36.000 mrk. algos ir 18.000 mrk. reprezentacijai.

Taigi kanclierius metams ima viso algos 282.000 markių.

Kibirkstėlės.

Jaunas Persijos sultanas leidosi apsvainikuoti, o pačios vienok bijosi. Regis, yra lengviau valdyti viešpatystę nei pačią.

Ispanija mobilizuoja karišką laivyną. Toji žinia pasibaigė, bet išteisybės tame nėra nieko tokio baisaus.

Ginėjasi žmonės, ar višta paeina iš kiaušinio, ar kiaušinis iš vištos, faktas vienok yra, kad kiaušinis jau buvo prieš kepat kiaušiniene.

Chicago naujas policijos viršininkas nenori su savimi nešioties revolverio. Žinoma — tai privatiškas jo reikalas, tečiau apie tai jis nereikalauja per daug garsiai kalbėti, nes taitai gali išgirsti plešikai! Juk vargas nemiega!

Patarlė sako, kad geras kunigaikštis yra geresnis už geriausias teises. Męs-gi tvirtiname, kad geras prezidentas yra geresnis už dešimt kunigaikščių.

Alabame draudžiama net privatiškuose namuose vartot svaiginančius gerasus. Akyva žinoti ant ko tai nueis toji garsi Amerikos laisvė.

Rusijos valdžia ant savo karamenės manebrų užprašius Anglijos štabo kelius oficirus. Dabar jie tenai asmeniškai persitikrįs apie Rusijos "puikią" tvarką.

Belgijos sosto ipėdinis, kunigaikštis Albertas Leopoldas, giria savo dėdę Leopoldą. "Obuolys nuo obelies netoli krinta" — sako patarlė.

Valstybėje Kansas norima užgirti įstatus, kurie draustų keiksmus. Tasai uždraudimas pagimdytų dar aršesnius keiksmus — tegul valdžia tik pabando.

Anglijos sufragistės Liverpoole mėtė bonkomis, plytomis ir kitokiais kietais ir minkštais daiktais į langus salės, kurioj kalbėjo į susirinkusius Anglijos karo ministeris Haldane. Jei tos moterėlės atgauti sau lygias teises su vyršikiais, labai apsirinka.

Neseniai Rockefeller apreiškė, kad žmonės perdang valgą! Dėlko jis nesako, kad per daug jo žibalo žmonės sunaudoja?

Morokko sultanas Mulai Hafid neseniai prisakė maurus, idant jie liautuis kauties su ispaniais. Tečiau, regis, tasis smarknuolis sultanas užmiršo, kad jei nori išleisti prisakymus, reikia, kad jų kas ir

klausytų, kad tuo tarpu maurai sultano jokių paliepiamų jau nepildo.

Pittsburgė neseniai stebėtasi, kad 81 metų sena moteriškė rukių pypkę. Ar tai dar stebuklas? Jei turi už ką nusipirkti tabako ir pypkę, taitai ir ruko.

Nauji Raštai.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje (1569 — 1795 m.). Parašė Jonas Šliupas, M. D. ir Lietuviškasis Statutas Zigmanto I, pagal T. Čackį, parašė Jonas Šliupas, M. D. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos". 1909 m. Puslapių 552.

Emile Zola. Rymas, romanas. Versta iš francuzų kalbos. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos". 1909. Pusl. 432.

Keplos kančios. Ellės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos". 1909 m. Pusl. 28.

Br. Vargšas. Milijonai Vandenyj Drama 3-se veikmėse. Chicago, Ill. Spauda "Lietuvos". 1909 m. Pusl. 32.

Br. Vargšas. Pirmis Žingsniai. Drama 4-se veikmėse. Chicago, Ill. Spauda "Lietuvos". 1909 m. Pp. 50.

Dvikelioni į tolimą šiaurę, su 17 pavėkslėliu. Sutaisė S. Matulaitis. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos". 1909 m. Pp. 86.

Mikas Petrauskas. Iš muzikos Srities. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos". 1909. Pp. 24.

Ko mums reikia pirmiausiai? Paskaita skaityta J. Laukio. Suvienytų kuopų Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje susirinkime Chicago, Ill. 21 d. Kovo 1909 m. — Anarchistų Dora. Parašė Petras Krapotkinas. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis. Chicago, Ill. Turtu ir spauda "Lietuvos", 1909 m. Pp. 92.

Tamsybės Guolys (Iš Schkize No Antona). Patiekė Juozas Pleiryš. Brooklyn, N. Y. Spauda ir lešos "Vienybės Lietuvninkų", 1909 m. Pp. 16.

N. Tolstoj. Kaip iš darbo žmonėms išsiliuosuoti (Laiškas Valstiečiui). Vertė Edm. Steponaitis (Simas Stepas). Brooklyn, N. Y. Spauda ir lešos "Vienybės Lietuvninkų", 1909 m. Pusl. 12.

Keletas minčių apie mirties bausmę. Parašė Pr. Johnson. Brooklyn, N. Y. Spauda ir lešos "Vienybės Lietuvninkų", 1909. Pp. 14.

Rotterdamo, Holandijoj, apsvairėskus cholera. Daug asmenų susirgo ir keliolika jau numirė. Miesto burmistras suaukęs tuojaus tarybą ir tartasi, kas daryti. Išleista tuoj į gyventojus atsiliepinimas, idant pieną ir vandėj prieš naudojimą išvirintų. Visoj Holandijoj labai persigąsta, kadangi cholera atvilka iš Peterburgo. Dabar Anglijoj ir Amerikojuostuose uždėta kvarantana. Labiausia tėjijama, idant cholera neperisėstų iš Europos, idant jie liautuis kauties su ispaniais. Tečiau, regis, tasis smarknuolis sultanas užmiršo, kad jei nori išleisti prisakymus, reikia, kad jų kas ir

S. L. R. K. A. REIKALUOSE.

ADRESAI CENTRO VALDYBOS S. L. R. K. AMERIKOJE.

Kun. S. Pautienius, prezid. P. O. Girardville, Pa. Jonas Riktoraitis, vice-prez., 67 James St., Waterbury, Conn.

Kaz. Krušinskas, sekret. 324 So. 1st St., Brooklyn, N. Y.

Gabris Laibinis, išdininkas, P. O. Box 185 Duryea, Pa.

Kasos globėjai: Jonas Vieraitis, 107 So. Harding St., Worcester, Mass.

Kazys Vaškevičia, 186 Jefferson St., Newark, N. J.

Kun. V. Vizgirda, knygis, 190 So. Meade St., Wilkes-Baire, Pa.

Kun. V. Staknevičia, dvas. vad. 207 Adams St., Newark, N. J.

VYRIAUSYBE 85 KUOPOS SUSIV. L. B. KATALIKU AMERIKOJE. St. Anučas - Prz. 1641 W. 46 St.

Aug. Saldukas - Sekr. 4715 S. Wood St. St. Marcinkevičia - Kasier. 1643 W. 46 St.

VYRIAUSYBE 15 KUOPOS SUSIV. L. R. K. A. CHICAGO, ILL. Jul. Dychaviče - Prez. 882 - 32 nd St.

Iz. Nausieda - Kasier. 917 - 33 rd St. Kaz. Lamsargis - Sekr. 4735 S. Hermitage ave.

1-MOS KUOPOS S. L. R. K. A. VYRIAU. SVBE, EDWARDSVILLE, PA. S. Paukštis, prezid. Russell St.

S. Tamulis, kasierius, 100 Hill Side Ave. J. Kučinskas, sekretorius, 238 Clocum Ave., Kingston, Pa.

Paaiškinimas.

"Kataliko" 35 me numeryj koks tai Susivienijimo Sqnarys klausia, kur deta dabar SLRKA. pinigai, ty visas isdas, jei jis is banku paimta. Paskui rašoma, kad Centro valdyba, susidedanti is prezidenta, kasieriaus ir sekretoriaus, savo susirinkime net be isdo globėjy žinios nutaribus piniguis is banku isimti ir isemus nežinia kur juos padėjo.

Tatai as isdo globėjas pranešu Susivienijimo sqnariams, kad taip nera, kaip Sqnarys rašo. Centro valdyba turėjo savo susirinkimą Liepos 8 d. šv. Jurgio draugijos svetainėje, Newark, N. J. Susirinkime dalyvavo sekanti Centro sqnariai: kun. S. Pautienius prezidentas, K. Krušinskas sekretorius, K. Radzevičia senasis kasierius, G. Laibinis naujasis kasierius, kun. Vizgirda knygis ir J. Vieraitis isdo globėjas. Kodėl susirinkimas neatvyko kiti Centro valdybos sqnariai, nežinia, juk jų su prievarta nepritraukė.

Tatai šiame susirinkime nutarė išimti Susivienijimo piniguis iš Plymouth'o ir Wilkes-Barre bankų ir padėti Mahanoy City lietuvių bankui, kuriuom naudojasi lietuviai, bet ne kokie ten yankiai ir Maūšai. Taip pat turio pažymėti, kad Mahanoy City bankas nepriklauso vienam kun. Pautieniui, tik daugumai tenykiečių lietuvių.

Kas link Centro knygų peržiūrėjimo, tai, man rodos (?), seimas nutarė peržiūrėti knygas tik vieną metų. Taigi seimo paskirti komisija ir peržiūrėjo vieną metų sqnarių stovį, pagal kurių stovį ir galima

spresti, kiek reikia mokėti už "Žvaigždę".

Taip pat turio pasakyti, kad kun. Milukas jokių pinigų už "Žvaigždę" dar negavo, nes Centro valdyba pamačius laikraščiose rugones, sustabdė sąskaitą, ant kurios buvo pažymėta \$88.23, bet ne \$597 ir 12c.

Taipgi negalima kaltinti kun. Pautieniaus, nes jis be isdo globėjy žinios neismoka nei vienos sąskaitos, o juk ant sąskaitų visuomet pasirašo ir isdo globėjai. Kasierius p. Laibinis yra milukinis, tatai su juom negalima nieko nuveikti.

Jonas Vieraitis, isdo globėjas.

Išdo globėjas Jonas Vieraitis suteikia sqnariams paaiškinimus kas link Centro valdybos pasielgimų, prie kurios tai valdybos ir jis pats priklauso.

P. Vieraitis sako, kad Newark buta Centro valdybos susirinkimo ir nutarta Susivienijimo piniguis išimti iš senų bankų ir padėti lietuviškan bankan. Tame nutarime rodo nėra nieko blogo, bet ar Centro valdybos nutarimas kas link pinigų gali but legališkas, jei susirinkime nebuvo kito isdo globėjo, p. Vaškevičiaus. Ir be to isdo globėjo žinios viskas vadinasi nutarta ir tasai reikalas koramiausia atlikta. Jei neismokama be abiejų isdo globėjy žinios nei mažiausia sąskaita, tai kaipgi galima be isdo globėjo žinios kilnoti iš banko bankan pini gais? Ištikro tai sauališkas darbas ir užsitraukiantis pabauda! Jei tasai isdo globėjas delėi bent kokių kliučių negalėjo buti susirinkime, tatai be jo patarimo ir negalėjo Centro valdyba turtu šeiminkauti.

Juk seimas Susiv. isdo globėjy neišrinko vieną p. Vieraitį ir seimas negaliojo, kad p. Vieraitis už du globėjy dirbtų ir vienas už du, ty. už save ir už kitą imtų ant savės atsakymą. Jei Centro valdybos susirinkime nedalyvavo vice-prezidentas, tai dar atleistina, bet ne isdo globėjas, juo labiau, kad susirinkime svarstyta isdo reikalas! Tai kas gi čia dabar kaltas?

Paskui p. Vieraitis aiškina apie knygų peržiūrėjimą. Gir di, knygos peržiūrėta už vienerius metus, ty. suskaičiuota sqnarių stovis. Sqnarių stovį tegali suskaičiuoti ir bile vienas piemenėlis, o net ir tasai pat "galvočius" Vincas Stankevičius, kuris pats budamas te liuko budo užmetė seime delegatam Žemaičiui ir Kadzievskui, kad juodu nemokančiu "skaityti" knygų; jo nuomone, kad jei jis nieko neuvokia, tai ir visi kiti tokie pat bežemėnai, kaip jis pats. Tatai tasai pats V. Stankevičius su p. Vieraičiu po seimui ir peržiūrėjo sqnarių stovį, vadinasi peržiūrėjo Centro knygas. Bet ar gi taip Centro knygos peržiūrimos, juk, regis, turio nereikia p. Vieraičiui ir aiškinti. Reikalaujama svarbiausių peržiūrėti šalep sqnarių stovio finansiską stovį, o kur tasai, pasak kun. Pautieniaus, ekspertų darbas? Jei kas metai panašiai knygos bus perkraatinėjamos, tai sqnariai neikuomet ir nežinos finansų padėjimo.

Pagalios p. Vieraitis sako, kad kun. Milukas po seimui už "Žv." dar jokių pinigų negavęs ir Centro valdyba turėjus "Žvaigždės" sąskaitą tik ant \$88.23, bet ne ant \$597.12.

Nuo pereinoto seimo pagal protokolą, tilpusį "Katalike" (No. 28) ir "Drauge" (No. 1 ir 2) "Žvaigždei" liko neismokėta, kol nebus peržiūrėta Centro knygos 597 dol. ir 12c. (202 dol. 12c. už organą nuo 15 Gegnž. iki 15 Birž. ir 395 dol. užvilkotos mekesties, kaip kaucijos). Tuo tarpu dabar p. Vieraitis sako, kad "Žv." sąskaitos esama tik ant \$88.23. Taigi pasirodo tas dabar: ar Centro valdyba dar prieš knygų peržiūrėjimą, tuojaus po seimui, "Žv." išmokėjo \$508.80, ar gal "Žv." nuo tos sumos visai atsisakė, jei dabar reikalaujama taip ma žai.

Prašytumėm labai gražiai Vieraičio tą dalyką mums aiškian paaiškinti, kadangi čia esama kas netikro ir apgavingo, jei dar kun. Milukui po seimui nemokėta jokių pinigų, o jų yra tik \$88.23, kad tuo tarpu po seimui likta išmokėti \$597.12c.!

Susiv. Sqnarys. So. Boston, Mass. Brooklyno kuopos viršaičiai protestuoja per "Kataliką", kad jų kuopa buvo klaidingai perstatyta Su. Bostone kuopų suvažiavime, nes ji tame suvažiavime neturėjus savo atstovo. Tas teisybė, bet klaida visuo met gali atsitikti, tatai reikalaujantis tik ji pataisyti, bet ne taip smarkiai protestuoti.

Tai gi jei atsitiko tokia klaida, su šiuomi pataisoma, biezimint dar sykį tas kuopas, kurių atstovai suvažiavime dalyvavo. Ir taip: 21 kuopos iš So. Boston, Mass., 44 kuopos iš Haverhill, Mass., 51 iš Lawrence, Mass., 72 iš Newton Upper Falls, Mass., 95 iš So. Boston, Mass. ir 97 kuopos iš Lawrence, Mass. Tatai dalyvauta atstovų iš 6 kuopų.

Kas link kun. Vizgirdo, tai ne mes vieni protestuojame prieš jam suteiktą garbės sqnarystę, bet tuomi neuzganėdintos dauguma kuopų. Už ką kun. Vizgirdai 24 seimas suteikė sqnarystę - sunku patirti. Nei jis paaukėjo parikal konstitucijos 100 dol. Susivienijimui, nei jis nieko gero nuopelnų niekas nematė ir nežino. Ar gal jam suteikta garbės sqnarystė, kad jis buvo knygium? Yra sqnarių, šimtą sykių dangiaiu prisitarnavusių mūsų Susivienijimui, bet jiems garbės sqnarystė nesuteikiama. Pasirodo tatai, kad visiems sqnariams reikia tur garbės sqnariams, jei jau panašiai pasielgiama. Tas dalykas, man rodos, galima sugriauti, nes ir pats seimas tegali suklysti palanašiuose atsitikimuose. To dalyko pataisyti, mano nuomone, negalima be seimo, taigi tas klausimas ateinančiame seime turi but išrištas pagal kuopų reikalavimus. Klaidinti visuomenė kadangi tokiais dalykais negalima.

Vieton kun. Vizgirdo reikėjo seimui garbės sqnarystę suteikti pačiam seimo vedėjui, kun. Pautieniui, kuris seimą greitai atliko, neperskaitęs net kuopų įnešimų. Kun. Pautienius, regis, pats vienas sau kuopos įnešimus perskaitė. Seimo delegatai tik girdejo 25 kuopos reikalavimą, kurį kun. Pankauskas perskaitė savais trumpais žodžiais, buk kad minėta kuopa reikalaujanti "Kataliką" už organą. O dau giu negirdėjome kuopų įnešimų. Taigi nors dabar prašoma visus tuos kuopų įnešimus atkartoti per bile vieną laikraštį, arba atspausdinti brošiūrėles ir kuopoms išsiuntinėti. Tada kuopos matys tuos visus

įnešimus ir lengvai galės spręsti seimo darbus ir nuveikimus. O dabar juk nieko tikrai nežinoma. Kuopų įnešimai yra svarbiausias Susivienijimui dokumentas ir juos reikia gerbti kaip kokį tobulą dalyką, nes juose išlieta lietuvių katalikų mintys ir norai. Kas tuos įnešimus mindžioja ir niekina, tasai nevertas buti katalikiško draugio, vertas didžiausio pasmerkimo.

Tas pat yra ir su 120 egz. "Draugo", kuris nutarta siuntinėti kuopų sekretoriams. Tą dalyką, žinoma, nutarė vienas kun. Pautienius su kun. Vizgirda. Juk to dalyko nežino nei vice-prezidentas, nei isdo globėjai. Toksai darbas tinka tik žydams, bet ne mūsų tiem gerbiariam kunigam.

P. Mikalauckas, 21 kuopos sekr

17 kuopos atsiliėpimas.

Savame laike "Kataliko" redakcijai 17-ta kuopa iš Wilkes-Barre buvo atsiuntus savo "Atsiliėpimą", kuris, kaip neteisingas meškeriojimas, ne tilpo "Katalike", nes buta priparodymų, kad kun. Vizgirda 17-tos kuopos susirinkime elgėsi visai priešingai, nei tame "Atsiliėpime" paaiškinta. Bet kadangi tasai "Atsiliėpimas" dabar tilpo "Drauge" (No. 6), tatai ir "Kataliko" redakcija jį paantrina ir po draug sumuša to "Atsiliėpimo" neteisenumą.

Atsiliėpimas skamba: "Kataliko" 30-me numeryje koks tai 17-os kuopos narys rašo, buk kun. Vizgirda 17-tos kuopos susirinkime "su prievarta i rankas brukes kőznam "Draugą" ir apgavingu budu įsiulijęs kuopai savo laikraštį".

Prieš šitą melą mes, 17 kuopos viršaičiai, protestuojame! Kunigas Vizgirda niekam prievartos nedarė. Buvo balsavimas, ir didesnė dalis pristojo, kad vietinis laikraštis "Draugas" patarnautų Susivienijimo reikaluose. Tai gi didžiulus taip nutarta, o ne apgavingu budu įsiulyta. Patariame "Katalikui" paliuti darus Susivienijime ermyderius, nes tie kurstymai tik Susivienijimą ardo. Mes daugiau užsitikime seimui ir Centro komitetui, o ne vienam ar kiltam nesąžiningam kurstytojui. Meldžiame "Kataliko" redakcijos šitą mūsų paaiškinimą tuojau "Katalike" patalpinti.

Prez. Petras Acavičius, A. Baltuška, Sekr. J. Tumasonis.

17-tos kuopos S.L.R.K.A. vyriausybė, prez. P. Acavičius, kas. A. Baltuška ir sekr. J. Tumasonis, tvirtina, buk "Kataliko" 30 numer. 17 kuopos susirinkimo bėgis aprašyta neteisingai. O as žemiau pasirašęs tvirtinu, kad "Katalike" viskas teisingai buvo rašyta. K u n. V i z g i r d a susirinkime pat visiems sqnariams išdalino savo "Draugą" ir paskui kun. Vizgirda pats rinko sqnarių pavardes, vadinasi užsirašinėjo adrisus ir tuo savo pasielgimu traukė sqnarius savo pusen. O kas čia kunigo nepaklausys? Ar tai reikia dar kitiškesnio siulijimo? Ir prievartos tat nereikėjo, nes tasai pasiulijimas buvo vieton prievartos.

Dabar "Atsiliėpime" sakoma, kad buvęs balsavimas ir didesnė dalis sutikus imti "Draugą" organu. O as pasakyti, kad susirinkime dėl "Draugo" nebuvo jokių balsavimų ir niekas jokių ten balsų neskaitė, tik gal trys sqnariai atsiliepė, kad su "Draugų" sutinka ir viskas taip užbaigta. Asai tokiu kuh. Vizgirdo pasielgimu pasipiktinęs net nuo sekretorystės atsisakiau.

Tai kam dar tuos "Atsiliėpimus" rašinėti ir sqnarius kvaišinti? Gėda veidmainiauti! Mano nuomone, "Draugas" nei kiek nebus geresnis už "Žvaigždę", jei taip nedoru budu sqnariams atmetamas, tatai patariu visoms kuopoms ir sqnariams laikytis "Kataliko" nes "Kat." teisingai tarnauja Susivienijimui.

Mes žinome gana gerai praveitų laikų darbus mūsų brangioj organizacijoj, taigi nieko negalima laukti ir nuo paties dabartinio "Draugo". Broliai, ginkime Susivienijimą, nes kitaip bus mums bloga!

Su pagarba Kaz. Kučinskas, buvęs 17 kuopos sekr.

Geistina aiškiau.

S. L. R. K. A. kuopose kyria visokios paskalos ir nei šio kie nei tokie neaiškūs atbalsai. As, kaip Centro Komiteto sqnarys, jaučiuosi priedermeje paklausti gerbiamųjų S. L. R. K. A. kasos globėjy kur, kiek ir kokiose bankose yra S. L. R. K. A. turto (pinigų) po XXIV Seimui Clevelande, Ohio? Ir ar pasiliko kokius piniguis buvusis išdininkas p. Radzeviče? Jei taip, tai kiek ir už ką? Kas už "Draugo" laikraščio užsakytą 120 egzempliorių kuopų viršaičiams mokė? Manau, gerbiamus S. L. R. K. A. isdo globėjus tas turi apeiti ir jie privalo geriau prižiūrėti S. L. R. K. A. isdą. Šiuomi Centrališko Komiteto pasielgimus S. L. R. K. A. nariai nėra užganėdinti ir kyla nesupratimai. Dėlei išvengimo didesnių er gelių, meldžiū gerbiamųjų iš do globėjy tą paaiškinti. Juk gi isdo globėjai už tai tik ir atsako.

Su angšta pagarba Jonas Rikteraitis, S. L. R. K. A. Vice-prez.

PATARIMAI, Kaip užlaikyti sveikatą. (Iš rusiško).

Duguma žmonių suserga įvairiomis ligomis dėlto, kad nemoka savo sveikatos saugoti. Žemiaus paduoti patarimai parodo, kaip reikia užlaikyti nuo pat jaunystės, kad paskui išvengtų visokių ligų.

AUSŲ UŽLAIKYMAS.

Saugok ausį nuo kiekvieno smarkaus sutrenkimo: nemusk per ausį, nerekauk smarkiai tiesiog ant ausies ir tt. Neikuomet ausų nekrapštyk koku nors aštru, smailu daiktu: plunksna, pašiuku, virbalu ir t.p. Neuzkaisiok neikuom ausų, ir paprasta vata, juo labiau su vata, sumirkyta su kvapalais ir šep ten koku skystimu. Kiek galėdamas tankiau valyk ausies taurelę ir visą paviršutinę ausies dalį, bet su muiluotu vandeniu naudokies atsargiai, be to, apmazgojęs ausį gerai apšluostyk visas šlapias vietas. Įkritus ausin kokiam nors daiktui, nebandyk nieko daryti pats, bet tuojaus kreipkies prie daktaro. Jei ausin įkristų koks vabalėlis, tai belaukdak daktaro įleisk ausin keletą lašų provansinės alyvos. Jei iš ausies imtų varvėti pliaui, nemanyk, kad tai ne pavojinga, arba net ir naudinga, bet kogreičiausia kreipkies prie daktaro.

riai atsiliepė, kad su "Draugų" sutinka ir viskas taip užbaigta. Asai tokiu kuh. Vizgirdo pasielgimu pasipiktinęs net nuo sekretorystės atsisakiau.

Tai kam dar tuos "Atsiliėpimus" rašinėti ir sqnarius kvaišinti? Gėda veidmainiauti! Mano nuomone, "Draugas" nei kiek nebus geresnis už "Žvaigždę", jei taip nedoru budu sqnariams atmetamas, tatai patariu visoms kuopoms ir sqnariams laikytis "Kataliko" nes "Kat." teisingai tarnauja Susivienijimui.

Mes žinome gana gerai praveitų laikų darbus mūsų brangioj organizacijoj, taigi nieko negalima laukti ir nuo paties dabartinio "Draugo". Broliai, ginkime Susivienijimą, nes kitaip bus mums bloga!

Su pagarba Kaz. Kučinskas, buvęs 17 kuopos sekr.

Geistina aiškiau.

S. L. R. K. A. kuopose kyria visokios paskalos ir nei šio kie nei tokie neaiškūs atbalsai. As, kaip Centro Komiteto sqnarys, jaučiuosi priedermeje paklausti gerbiamųjų S. L. R. K. A. kasos globėjy kur, kiek ir kokiose bankose yra S. L. R. K. A. turto (pinigų) po XXIV Seimui Clevelande, Ohio? Ir ar pasiliko kokius piniguis buvusis išdininkas p. Radzeviče? Jei taip, tai kiek ir už ką? Kas už "Draugo" laikraščio užsakytą 120 egzempliorių kuopų viršaičiams mokė? Manau, gerbiamus S. L. R. K. A. isdo globėjus tas turi apeiti ir jie privalo geriau prižiūrėti S. L. R. K. A. isdą. Šiuomi Centrališko Komiteto pasielgimus S. L. R. K. A. nariai nėra užganėdinti ir kyla nesupratimai. Dėlei išvengimo didesnių er gelių, meldžiū gerbiamųjų iš do globėjy tą paaiškinti. Juk gi isdo globėjai už tai tik ir atsako.

Su angšta pagarba Jonas Rikteraitis, S. L. R. K. A. Vice-prez.

PATARIMAI, Kaip užlaikyti sveikatą. (Iš rusiško).

Duguma žmonių suserga įvairiomis ligomis dėlto, kad nemoka savo sveikatos saugoti. Žemiaus paduoti patarimai parodo, kaip reikia užlaikyti nuo pat jaunystės, kad paskui išvengtų visokių ligų.

AUSŲ UŽLAIKYMAS.

Saugok ausį nuo kiekvieno smarkaus sutrenkimo: nemusk per ausį, nerekauk smarkiai tiesiog ant ausies ir tt. Neikuomet ausų nekrapštyk koku nors aštru, smailu daiktu: plunksna, pašiuku, virbalu ir t.p. Neuzkaisiok neikuom ausų, ir paprasta vata, juo labiau su vata, sumirkyta su kvapalais ir šep ten koku skystimu. Kiek galėdamas tankiau valyk ausies taurelę ir visą paviršutinę ausies dalį, bet su muiluotu vandeniu naudokies atsargiai, be to, apmazgojęs ausį gerai apšluostyk visas šlapias vietas. Įkritus ausin kokiam nors daiktui, nebandyk nieko daryti pats, bet tuojaus kreipkies prie daktaro. Jei ausin įkristų koks vabalėlis, tai belaukdak daktaro įleisk ausin keletą lašų provansinės alyvos. Jei iš ausies imtų varvėti pliaui, nemanyk, kad tai ne pavojinga, arba net ir naudinga, bet kogreičiausia kreipkies prie daktaro.

riausios užlaikymas. Nosį visuomet švariai užlaikyk. Atmink, kad burna reikalinga tik kalbėjimui ir valgymui, nosis gi alsavimui ir uostymui. Šnįpsdamas nosį neikuomet nevamzdžiuk kaip trimitu, bet palengva išvalyk vieną pusę, paskui-gi antrą.

Jei negalėtum prigulnėčiai per nosį alsuoti, kreipkis prie daktaro, kad jis atrastų ir prashalintu priezastį apsisunkinuso alsavimo per nosį.

Butinai reikia prižiūrėti, kad kudikiai nuo pirmų gyvenimo dienų laikytų burną užvertą, alsuotų-gi per nosį. Jei vaikas gulėtų su atverta burna, reikia jam padėt pagalvį taip, - kad smakras siektų krutinę ir butų lengvai prie jos prisiglaudęs. Jei perleidus kiek savaicių vaikas nenustotų burna alsavęs, reikia šaukties daktaro patarimo.

APIE ALSAVIMĄ.

Kvėpuok visuomet per nosį, burną-gi laikyk užvertą. Vengk, kiek galėdamas, alsuoti (kvėpuoti) sugadintu, ar užduktintu oru, taigi ir patasai dulkių kekel, kaip bute, taip ir lauke.

Neikuomet ne spiaudyk, nei nekrankštauk nei į nosinę, nei ant aslos, bet visuomet į spiaudyklą.

Vasaros laiku darbuokis kiek galėdamas prie atvirų langų, žiemą-gi, esant gražiam orui, kaip galėdamas tankiau vedink savo kambarius, atverdama vienu žygiu duris ir langus.

Nesėdek neikuomet, o ypač sukaitęs ten, kur yra oro traukimas. Stengkis, kad miegamajame kambaryje butų visuomet kokyriausias oras, nes atmink, kad čia yra vieta, kurioj tu perleidi geroką dalį savo gyvenimo, kurioje tu iliesi po dienos rūpesčių, ir vargų, ir darbų, kur tikiesi atgauti iš do globėjy tą paaiškinti. Juk gi isdo globėjai už tai tik ir atsako.

Su angšta pagarba Jonas Rikteraitis, S. L. R. K. A. Vice-prez.

PATARIMAI, Kaip užlaikyti sveikatą. (Iš rusiško).

Duguma žmonių suserga įvairiomis ligomis dėlto, kad nemoka savo sveikatos saugoti. Žemiaus paduoti patarimai parodo, kaip reikia užlaikyti nuo pat jaunystės, kad paskui išvengtų visokių ligų.

AUSŲ UŽLAIKYMAS.

Saugok ausį nuo kiekvieno smarkaus sutrenkimo: nemusk per ausį, nerekauk smarkiai tiesiog ant ausies ir tt. Neikuomet ausų nekrapštyk koku nors aštru, smailu daiktu: plunksna, pašiuku, virbalu ir t.p. Neuzkaisiok neikuom ausų, ir paprasta vata, juo labiau su vata, sumirkyta su kvapalais ir šep ten koku skystimu. Kiek galėdamas tankiau valyk ausies taurelę ir visą paviršutinę ausies dalį, bet su muiluotu vandeniu naudokies atsargiai, be to, apmazgojęs ausį gerai apšluostyk visas šlapias vietas. Įkritus ausin kokiam nors daiktui, nebandyk nieko daryti pats, bet tuojaus kreipkies prie daktaro. Jei ausin įkristų koks vabalėlis, tai belaukdak daktaro įleisk ausin keletą lašų provansinės alyvos. Jei iš ausies imtų varvėti pliaui, nemanyk, kad tai ne pavojinga, arba net ir naudinga, bet kogreičiausia kreipkies prie daktaro.

nosies užlaikymas. Nosį visuomet švariai užlaikyk. Atmink, kad burna reikalinga tik kalbėjimui ir valgymui, nosis gi alsavimui ir uostymui. Šnįpsdamas nosį neikuomet nevamzdžiuk kaip trimitu, bet palengva išvalyk vieną pusę, paskui-gi antrą.

Jei negalėtum prigulnėčiai per nosį alsuoti, kreipkis prie daktaro, kad jis atrastų ir prashalintu priezastį apsisunkinuso alsavimo per nosį.

Butinai reikia prižiūrėti, kad kudikiai nuo pirmų gyvenimo dienų laikytų burną užvertą, alsuotų-gi per nosį. Jei vaikas gulėtų su atverta burna, reikia jam padėt pagalvį taip, - kad smakras siektų krutinę ir butų lengvai prie jos prisiglaudęs. Jei perleidus kiek savaicių vaikas nenustotų burna alsavęs, reikia šaukties daktaro patarimo.

APIE ALSAVIMĄ.

Kvėpuok visuomet per nosį, burną-gi laikyk užvertą. Vengk, kiek galėdamas, alsuoti (kvėpuoti) sugadintu, ar užduktintu oru, taigi ir patasai dulkių kekel, kaip bute, taip ir lauke.

Neikuomet ne spiaudyk, nei nekrankštauk nei į nosinę, nei ant aslos, bet visuomet į spiaudyklą.

Vasaros laiku darbuokis kiek galėdamas prie atvirų langų, žiemą-gi, esant gražiam orui, kaip galėdamas tankiau vedink savo kambarius, atverdama vienu žygiu duris ir langus.

Nesėdek neikuomet, o ypač sukaitęs ten, kur yra oro traukimas. Stengkis, kad miegamajame kambaryje butų visuomet kokyriausias oras, nes atmink, kad čia yra vieta, kurioj tu perleidi geroką dalį savo gyvenimo, kurioje tu iliesi po dienos rūpesčių, ir vargų, ir darbų, kur tikiesi atgauti iš do globėjy tą paaiškinti. Juk gi isdo globėjai už tai tik ir atsako.

Su angšta pagarba Jonas Rikteraitis, S. L. R. K. A. Vice-prez.

PATARIMAI, Kaip užlaikyti sveikatą. (Iš rusiško).

Duguma žmonių suserga įvairiomis ligomis dėlto, kad nemoka savo sveikatos saugoti. Žemiaus paduoti patarimai parodo, kaip reikia užlaikyti nuo pat jaunystės, kad paskui išvengtų visokių ligų.

AUSŲ UŽLAIKYMAS.

Saugok ausį nuo kiekvieno smarkaus sutrenkimo: nemusk per ausį, nerekauk smarkiai tiesiog ant ausies ir tt. Neikuomet ausų nekrapštyk koku nors aštru, smailu daiktu: plunksna, pašiuku, virbalu ir t.p. Neuzkaisiok neikuom ausų, ir paprasta vata, juo labiau su vata, sumirkyta su kvapalais ir šep ten koku skystimu. Kiek galėdamas tankiau valyk ausies taurelę ir visą paviršutinę ausies dalį, bet su muiluotu vandeniu naudokies atsargiai, be to, apmazgojęs ausį gerai apšluostyk visas šlapias vietas. Įkritus ausin kokiam nors daiktui, nebandyk nieko daryti pats, bet tuojaus kreipkies prie daktaro. Jei ausin įkristų koks vabalėlis, tai belaukdak daktaro įleisk ausin keletą lašų provansinės alyvos. Jei iš ausies imtų varvėti pliaui, nemanyk, kad tai ne pavojinga, arba net ir naudinga, bet kogreičiausia kreipkies prie daktaro.

akyse, kreipkies prie daktaro, nes tik geras akių daktaras tegali nuspresti, ar tau reikalinga akiniai, ar privalai juos nešioti visados, ar tik užsidėti skaitant, ar rašant, pagaliau, koksai akinių numeris tau geriausia tinka.

APIE NAMINIUS UŽSIEMIMUS.

Langas ir žiburyturi buti po kairei nuo tavės. Rašydamas statyk kedę prie stalo taip, kad priekinie kraštas sėdynės užeitų kokius 1 arba 2 coliu už krašto stalo lentos. Be to, sėdek tiesiai ir nesiglausk krutine prie stalo. Kedė ar tai sėdynė privalo but tokio aukštumo, kad alkunės tavo butų ant vienodo aukštumo su stalu. Jei kedė butų peržema, reikia padėti ant sėdynės atsakomo aukštumo daiktą.

Kojos turi but padėtos ant aslos; jei gi jos nesiekit aslos, tada pastatyk po kojom mažiukę kedę arba kitą kokį atsakančio aukštumo daiktą ir jį atremk kojas. (Pabaiga sek.)

Ką žmogus gali išnešti iš prelekcijų d-ro A. L. Graičūno.

Šv. Mikolo Ark. lietuviškos parapijos salėj d-ras A. L. Graičūnas andai laikė savo prelekcijas apie kudikių sveikatos užlaikymą. Prelekcijos pradėta gerai išaiškinančia ir gana aiškia kalba apie kudikių giltines: prastą orą, muses, nemokėjimą penėti, o ypač apie neatsakančių kudikių maistą ir aprėdą. Paskui buvo rodoma paveikslai su aiškinimais. Didžiausias gimdytojų domumas buvo atkreipta į rodomus paveikslėlius. Kudikiai nors sveikais gimė, bet nemokant auginti - užaugo jie nesveiki, luisi, negalinti sav duonos peinyti ir tuomi budu padaugina skaitlių elgetų, kurių tėvas ir motina kasdienu turi žiūrėti ir savo širdyse daryti išmetinėjimus, nes tas atsitiko per jų pačių kaltybę; kudikiai nors išaugę, bet nesveiki.

Per prelekcijas vyrų ir moterų buvo prisirinkę daugybė ir daug daugiau nei praėjusiose, kitose miesto dalyse, prelekcijose. Tame atvejy North Side moters apturės garbė, nes regis jois rupi kudikių likimas, kaip juos užauginti sveikais, kurie paskui atneštų naudą netik savo gimdytojams, bet ir visai tautai. Tikrai galima spręsti, jog kiekvienai motinai rupi jos vaiko sveikata ir ateitis, kad paskui galėtų iš jo išaugties. Tatai, motinos, katros atj

F. Bernatowicz

PAJAUTA

Lizdeiko Duktė arba Lietuva XIV metašimtyj.

Istoriskas Romanas
Išguldė Jonas Montvila.

(Tąsa).

mų ir nakvynių, kada pritrūkdavo pastogės ar maisto, turėjo nukęsti nuo Alenos skaudžius išmetinėjimus. Tuontarpu keliai, pripildyti žmonių, skubinančiųsi į tuomlaikinę sostą, kurioj turėjo neužilgo išvysti senai laukiamą karalienę, gavino kelionę linksnu klebesiu. Turtingi karžygiai, minios peščių ir raitų, patogios ponios, gerbiamieji vyskupai tarpe dvasiškijs, vėliavininkai, pirkkliai, žydai, sodiečiai, visi bėgo priešai gerojo karaliaus Kazimiero ainė.

Davaina, pripratęs savo šalį po užžėlusius šunkelius susitikti tankiaus laukines žvėris negu žmones, negalėjo atsistebėti taip atgaivintai šaliai. Alena, vos įvažavo į savo šalį, tuoj užleido ant burnos uždangą pasislėpę savo vežime. Davaina taipgi, sekdamas savo poniją, kad apsilenkti kokio nors nesmagaus susitikimo, užsimauskę matiką, jojo šale vežimo, o paskui sekė apginkluotus totorius. Kelionė, prie taip didžio žmonių susigrudimo, besiskubinančių vienon pusėn, apart savo nesmagumų ir stokos vietos dėl apsisojimų, ir turėjo savo pasigėrėjimus. Tankiai susivaziavus su kuom nors reikėjo su juom drauge traukti kelias arba ir keletą mylių; matyti laikę pasigynimo arba ant nakvynių sėtrose tuos pat asmenis, girdėti kelionės nuotikius ir vėl toliaus susiikti su kitais. Alena, nors visur, kur tik reikėjo sustoti, kostropiausia šalinosi keleivių, negalėjo vienok apsaugoti nuo jų žingeidumo, bet nelabai ir pyko už tai. Puikus jos liemu, mažai išlipant iš vežimo parodyta koja nesykį viliojo jaunuomenės akį, o uždangimas veido dar labiau ją traukė. Kiekvienas manė, kad ir ji taipgi traukia pasveikinti karalienę ir geidė patirti kaip nors jos vardą, taip ir iš kur ji pačina; bet jos vežėjai, persergėti išanksto, priegtam ir taip nelabai kalbūs lietuviai, mokoje užklausimus praleisti tylomis.

Jaigu stropus Alenos užsidengimas galėjo atkreipti ant jos visuotiną atidžią, tad tuom labiau durė į akis jos įstabus vežimas. Buvo tai puikiausias Jagailo vežimas ir Vilniuje be abejonės ejo už dalios darbą; bet prie lenkiškų apdailintų lopščių, pakinklų ir pratėgių, išrodė taip navatniai, kad pamacius jį ištikro galima buvo gardžiai nusijuokti. Keturi maži, stori ir vienodi ratai laikė ant diržų didelę skryniją su gotišku stogu, vilktą stumbrine šikšna, kurią sunkiai traukė aštuoni žemaitiški kurnai. Vežėjo drabužiai, kaip iš išžiuros, taip ir iš kirpimo buvo ypatingi. Ypač petingas karžygis glėžnai kaltuose šarvuose, su užmauktu matiku, kalaviju rankoje, lig mušin traukiantis, o paskui jį totorius, apsisiautes meškino kailiu, stabdė keleivius.

Kalbama tuomet buvo vienval apie patogumą ir dorybę Jadvigos ir išrinkimą kunigaikščio, kuriam turėjo būti paskirta jos ranka. Laimingas tas žmogus, kuris paimdamas patogiasią kunigaikščiutę, o drauge su ja ir turtingą karalystę, turėjo iš savo pusės atnešti žymius turtus. Iškota jo didžiausiose viešpatybėse ir tēmyta ant kiekvieno atsizymėjimų. Tame laike galima buvo girdėti įvairiausios nuomonės. Vieni laikė pusę Ziemovito, Marsovijos kunigaikščio, kaipo Piasčių aino, kuris buvo garsus savo drąsa; kiti pirmo Vilhelma, Rakuzo kunigaikštį, labai turtingą didiką; kiti vėl kunigaikštį Opoliaus, nekuri vėl nei vieno tarp jų nerado vertu taip didelės laimės. Davaina žingeidžiai prisiklausinėjo šitoms kalboms ir patėmijo, kad kiek tik kartų paminėta Jadviga, Alena, užkreipdama veidą, slėpė išsispaudusias ašaras. Labai iš to jėjai stebėjosi, nes negalėjo suprasti, kas tai buvo, kad ta taip garsi dorybėmis ir gerumu kunigaikščitute, kurios vardas kiekviename sukelia džiaugsmą, ant vienos tik Alenos, taip karštos lenkės, darė skaudų įspūdį, tuomi labiau, jog jai visai buvo nepažįstama. Išsyk jis galvojo, kad jam taip tik išrodė, bet kad Jadvigos pagyrimai emė but aiškesniu ženklų jos kankynių, tad daugiau neabejojo, kad iš ten plaukia šaltinis jos nuliudimo, nors negalėjo susekti to priežasties.

— Turi but labai stebėtina ta jūsų Jadviga — tarė kartą į Aleną, jodamas šalia vežimo — visi apie ją šneka, visi ją kelia į padanges. Jau net ausis skauda beklaustant jos pagyrimų.

— Aišias, kada širdį skauda ją atsiminus — atsakė Alena.

— Ar jums, Habdanko dukra, kokia skriauda parėjo nuo jos, kad taip nusiskundžiate? Juk užsipelniau ant užsitikėjimo, pasakykite man, kas jums kenkia?

— Tavo rupestingumas, Davaina, neišgydys mano žaizdos — liudnai atsakė mergina.

— Tai Jadviga yra jūsų kančių priežastim? Nors ji būtų ponija viso svieto, nors į dangų permainytų lenkų tėvyne, bet jei iš jos priežasties byra tavo ašaros, prisiekiu jai ant šito kardo amžiną priešinybę!

Davaina prižadėjo susitaikinti su savo ponios noru ir paliovė ją kvotęs; bet negalėjo užmiršti tos natvatos kunigaikščitutes, dėl kurios kenčia jo numylėta. Visos garbinamos Jadvigos dorybės, jos diovotumas, švelnumas, gailiaširdybė išrodė jam gudriai surengtu vylium dėl apmokėjimo žmonių, kurie jai paskirta valdyti; mažiaus tad duodamas svarbos jos pagyrimams, laikė juos kaipo pasakas pasigėrusių jos garbe žmonių ir tankiai atsiliepdavo net su priešinga apie ją nuomo-

ne. Didžiausį gi jame gimdė žingeidumą budas neteisybės, kuria buvo palytėta Alena; ieškojo ne bereikalingų priežasčių, jog gal atėmimas turtų, ar gyvasties brangių jai asmenų buvo priežastim tų skundų; bet, kad nustojo vilties iškvotimo jos minties, sumanė kitą budą: kelionėje prie kiekvienos progos su prigimtu atvirumu stengėsi sužinoti apie kokias nors ydas, galimas užmesti Jadvigai. Kožnas žiūrėjo jam akysna ir laikė už žmogų, kuris pats nežino ko ieško. Vieni jam nieko neatsakinėjo, kiti davinėjo širdingas persargas, kad taip drąsių klausimų nedavinėtų; guvesningi ir smarkesni ginklu grasino, jaigu ilgiaus abejotų apie kunigaikščitutes Jadvigos tobulybę.

Aplenkęs Liublino murus Davaina, visados žingine jodamas šalia vežimo, patyrė, kad šalia savęs turi smarkų raitelį, kuris vienval zujo apie jį. Buvo tai dailus jaunikaitis raudoname kubrake, plieniniu rinkuociu apsisupęs, su nusileidžiančia ant šalies nuo kalpokio misiorka ir buzdiganu rankoje. Što ženklų visiskai nepažinojo lietuviškasis karžygis ir gal but jo visai nepatėmijęs, nes raitelis buvo panašus į daugelį kitų, jodančių ton pat pusėn; bet smarkstus jo bėris atkreipė domumą. Raitelis mokoje gi ir valdyti žirgą; tankiai, šmėkstelėjęs šuolia, apsisoto priešakyj; tankiai vėl, atsilikęs užpakalyj, pavijo juos ir jojo šalia Davainos; žodžiu jei atsitraukė ant valandos, tai tuojaus vėl buvo prie jo ir kas-kart drąsiau artinosi prie vežimo. Išpradžių Davainai patiko tie smagūs jo sukinėjimai, nes visados mėgo gerai išmokiną arklį; bet kad persitikrino, kad raitelis ant jo atkreipęs atidžią, ir kad jis emė dirsioti į vežimą ir mieruoti akim lietuvi, tad pradėjo jį pykinti ta lenkiška priekaba, ir gal but jį visiskai nuvijęs, jei nebutų bijojęs Alenos. Jojo tat pusmylį žvairuodamu viens į kitą. Lenkas šypsojosi pramainiu kel damas akis nuo vežimo į lietuviu matiko, o nuo ten ant jo arklėko. Kad prisitartio prie Belžičių nakvynės, raitelis patraukė pirmyn, pranyko tarpe namų ir daugiaus nebuvo jo matyti. Nudžiugo Davaina, atsikratęs nuo įkirėlio; Alena taipgi, nors ir mlyinti prietikius, bet kad nežinomojo draugystė įkro, džiaugėsi, nematydama jo priešais save ir laimingai išsėdo prie pirmo viešbučio. Ten vėla paantrino pasargą Davainai, kad ant kiek galint saugotųsi ginkluotų žmonių, kurių kiekvienas esąs jo priešų; pasakė jam taipgi, kad raitelis, kurs turėjo juos ant akies, turi buti galingu šioje apygardoj, nes pagal ženklų jis esąs rotmistru.

Ant rytojaus, vos nuvažavo kokią ketvirtą mylios dalį, raudonas raitelis vėl atsirado ant savo arkljo, ir, maloniai su buzdiganu pasveikinęs Davainą, pradėjo paprastus savo šposus aplink vežimą.

— Gerą dieną jūsų mylistai! — tarė švelniai. — Puikų šiandie turime rytą. Giedra, dėku Dieviui, vis tvėria; jos mylista karalienė gerame upe užžengs ant lenkiškos žemės, ir mūsų pagarbos taipgi geriau nusi-seks.

— Broli kareivi, — atsakė lietuvis — karalienė gali buti geram upe, oras gali but dailus ir tu dailiai sėdi ant savo žirgo, tik tas negerai, kad mūsų visada laikaisi. Ten, priešakyj, gal rastum daugiau žingeidžių, kurie noriau tave matytų.

— Neabejoju apie tai — atsakė rotmistras — tik nematau priežasties, kad negalėčiau joti pagal savo noro. Tamsta gal esi arklininuku šitos ponios ir į Krokavą, kaip menu, jai tarnauji?

— Gal buti — atsakė Davaina.

— Iš kurios gi apeliokės Davaina veda?

— Vaziuojam iš užpakalio, traukiam priešai save. O tamista gali numanyti, kad nemyliu, jei man kas lenda kelian.

— Ką, ką! mano tamsta arklininke — nusijuokė raitelis — argi nežinai, kad kelias yra visiems liuosas? Nesibijok, vieškelis platus, nors tu ir dar sieksniu butum platesnis. Lyg pasimatymo!

Ir palenkęs buzdiganą, sudavė arklui pentinaiis ir nulėkė pirmyn. Davaina norėjo sekti paskui jį, bet atsiminęs Alenos persergėjimus neieškoti priekabių, pasiliko ant vietos, nors nelengva buvo nukęsti išjuokimą. Labiausia neramino jį lenko pasakymas "lyg pasimatymo", iš kurio matyt, kad netaip greit nuo jo atsikratys; pasiryžo, kaip galint buti šaltu, jei vėl reiktų su juomi susitikti. Neilgai to reikėjo laukti. Vos ramiai kelias varnsna nuėjo, kaip išlindo iš girios raudonas raitelis, bet jau ne vienas, tik su draugu, taippat apsidengusiu rinkėtais šarvais. Sekė jiedu atstui nuo vežimo ir žiūrėdamu ant jo padarymo ir Davainos šarvų, darė juokingus patėmijimus. Ižeistas lietuvis pats nežinojo, kaip ilgai pataikys susilaikyti.

— Kaip tamsta supranti, tai mūsų kunigaikštis turi buti jau ties Krokava? — užklausk raitelis draugo.

— Iš Čersko žadėjo švento Pranciškaus dienoje išvažiuoti ir tuojaus pas mane atsisti pasiuntinį; bet kad ligšiol jo nematau, pradedu bijoties, ar neatsitiko jam kelionėje kokia kliūtis.

— Jei turi prie savęs kelis šimtus ginkluočių, prakskis sau kelią. O žinai, tamsta, karalienė turi pributi į Krokavą savo varduvijų dienoje.

— Žinau ir labai džiaugiuosiu, nes tai geras ženklas Lenkijai ir mūsų kunigaikščiu. Ilgai jau mes jos laukėme, daugelį pasiuntinysejų turėjome surengti, kol mums ją motina teikėsi pasiųsti. Gaila tik, kad ras taip išdraskytą šalį.

— Jaigu tamsta reikalauji viešbučio — tarė atsigrįždamas į Davainą — tai leisk tamstai patarnauti. Tie prakeikti lietuviški laukininkai iš pamatų sugriovė mums miestus ir kaimus; bet tegul tik aprinksime karalių, atmokėsime tuomet jiems. Vargšas keleivis prie tokio žmonių susigrudimo nelengvai dabar ras liuosą kampa; nors šitas miestelis, ką matosi už kalno, užsiliko (Toliaus bus).

HUMORAS IR SATYRA.

(Tąsa).

sykj mestum tas savo ligas, nes tik tėvą kankini. . . — Išteisybės sergu, nekuri laiką visiskai negaliu miegoti. . .

— Net sublogęs, kaip matau. . . Sakau tau, valgyk rugstų pieną ir vaikštinėk, daug vaikštinėk, taip kaip aš. Tas nieko, tiktai humorus stumia į galvą. . . mano prigimimas. . . ir aš pats, budamas tavo metuose, taippat kentėjau. . .

— Ką tėvas jo klauso — atsiliepia vėl Matilda — ten kur įsimylėjęs. . .

— Pas jus, moteris, tai tik vieni meilavimai ant lupų — atsiliepia aštriau tarybininkas. — Ką bendro turi miegas su meile? . . . Aš atsimenu, kuomet norėjau vesti jūsų mirusią motiną, miegojau kaip visuomet ramiai. . . Tai kaip tau einasi, papasakok?

— Nieko, tik miegoti negaliu; atsigulsiu lovon su geriausiomis miego mintimis, o čia nesimiega ir viskas. . .

— Ir tau rodosi, kad kas tai kankina, kaip kokių akmeniu? — egzaminuoja toliau senelis, rodydamas pirštu smilkinį.

— Taip yra.

— Tai matai, vis tai humorai sako juokdamos tėvas.

— Ai tu, juokdary! — sako Matilda į Stasį, valydamą prieš tėvą stalą.

— M no miela — atsiliepia su iškalbėjimu senelis. — Tu niekam netiki, bet pati tai tankiai moki aimanuoti: čia man skauda, ten man skauda, ach, och! . . . negaliu to. . . neturiu spēkų. . . Ir gerai tau taip, visuomet stenėsi ir aimanuosi, kol laikysies tų daktarų. Klausyk mane, Matilda, mesk tu jų tas geležis, chininas, fo-forus. . . o imkies tik už rugštaus pieno. . . pamatysi. . .

— Jokubai, Jokubai! — šaukia tuo tarpu dukte — nors jau sykj atneškite ponui rugštaus pieno!

— Tuojaus, tuojaus, prašau ponitutes — atsiliepia tarno balsas.

— Kad gi, mielas tėveli — kalba, atsukdamą į tarybininką, Matilda — tasai rugstus pienas negali but generališkuoju vaistu prieš visas ligas.

— Tai gi, kad prieš visas, sakau tau, nes esu persitikrinęs — pertraukia senelis. — Tiktai nebėria tiek perdaug į save to pieno versti, bet reikia pradėti laipsniškai, nuo šaukšto. Mane, kaip matai, pienas tik ant kojų palaiko. Pienas valo kraują, prašau jus, reguliuoja skilvį; o skilvis, mano vaikai, tai šeimnininkas. . . kad mane klausytum. . .

— Derėkitės čia, ponai, apie tą pieną, o aš einu persirengti, kaip liepei, Matilda, ir tuojaus sugrįšiu. . .

Eidamas per duris butan, Stasys sutinka Jokubą, kuris išdidžiai ant plačios tacos neša lėkštę pieno ir ant mažo apatinuko riekutę duonos.

— Ponas su tuo pienu, kaip prislinks, tai prislinks liepto galą! — sako senis, statydamas prieš rodininką pieną. — Kas tai matė. . .

— Vėl ant pieno grietinės užpylė — sušunka senelis. — Dievo malonė! kam tie žmonės man vis kėmša tą grietinę!

— Prašau palaukti, aš tuojaus nuimsiu — sako Matilda, nugrėbdama nuo pieno grietinę ir išliedama ant apatinuko.

— Ir tai dar darykymas, tikrai darykymas — atsiliepia Jokubas. — Juk su grietine pienas geresnis ir skanesnis. Ar gi tai galima tokį liesą pieną lieti sau kasdiena į vidurius, kaip kad daro ponas tarybininkas. . . kuomet nors atsitiks nelaimė. . .

— Ką tu žinai, senasis luše — atsako senelis. — Juk įstias naktis kosti ir dar kaip kosti; nesibijok, aš per sieną gerai girdžiu. Sakau tau, valgyk rugstų pieną. . .

— Ar taip bus gerai? rodosi, kad jau visą grietinę nugrėbiau — sako dukte pristumdama lėkštę su pienu.

— Tiktai tie ponai didikai dabar jau į muzikus virsta; kas tik muzikiško tai ir madoje. Kur tau seniau ponas didikas butų valgęs juodą duoną. Ir šunims net neduota tokios duonos, o dabar man liepia su taca tą duoną nešti, kaipo kokį brangvalgį. . .

— Bambėk senas, bambėk sveikas — murma tarybininkas valgydamas pieną. — Tiktai tau sakau, kaip mane neklausysi. . . tai trumpu laiku tu užversi kanopas ir bus po viskam!

— Tegul bus ir po viskam — atsako Jokubas — o pieno vistiek nevalgysiu, arba aš esu, atsiprašant, kurtas?

— Eik gi jau sau, seni, eik, nes štai ir daktaras ateina su vizita — sako Matilda, palenkdamą nuolankiai galvą prieš besitartinantį daktarą.

Elegantiškai paspuošęs, pilnas miklaus judėjimo, prisitartina tyliai, beveik vienais kojų pirštais žengdamas, beveik dar jaunas maudynių daktaras. Tai ponas Dijonizas, to sezono smarkiausias daktaras, kuriam Matilda pavedus savo gydymosi.

— Bučiuoju gražias rankes ponios geradėjos,

(Toliaus bus).

Mindaugis

Didysis Lietuvos Kunigaikštis ir Karalius.

Trumpas aprašymas jo gyvenimo ir darbų.

(Iš "U-ko").

(Tąsa).

Vienok įtaisymas Lietuvos vyskupystės, kaip popiežiaus buvo liepta, neįvyko nė 1251 nė sekančiuose 1252 metuose. Ar Enrikas nesiskubino susitaikinti su Mindaugiu, kokį vyrą pašvėsti Lietuvai per vyskupą, ar karalius nespėjo tuose metuose užsiimti bažnyčios reikalais, nes vedė karą su broliavaikiais ir jų šelpėju Danieiliu, tikros žinios nerandame metraščiuose, tik už dviejų metų, 1253 m., karalius vėl rašė pas popiežių, prašydamas užbaigti reikalą apie vyskupystę. Patsai apsiėmė pastatyti katėdrą savo kaštu ir užrašyti turtą užlaikimui vyskupo. Popiežius maloniai sutiko su Mindaugio prašymu ir tais pačiais 1253 metais, 24 d. birželio, siuntė raštą pas Rygos arcivyskupą Albertą, įsakdamas jam pašvėsti Lietuvai vyskupą. Kam Innocentas IV atmainė savo pirmąjį paliepimą, duotą Kulmijos vyskupui Eurikui, tikrai nežinome, rasi Enrikas padavė tam priežastį, nesirupindamas prideraciai atlikti darbą, o gal Albertas pasiskubino apreiškti popiežiui, jog jam labiau pritinka švensti Lietuvai vyskupą kaipo arcivyskupui ir arčiausiam kaimynui. Arcivyskupui popiežius rašė, idant išrinktų miuntų, rimtą vyrą datyrusį kaip dvasiškuose, teip ir sveičkuose reikaluose, kurs karaliui patiktų, ir įšvėstų jį Lietuvai per vyskupą, pasikvietęs tam tikslui du arba tris vyskupas iš kaimynstės. Arcivyskupas turi paimti nuo naujojo vyskupo paprastąją prisiegą vardan popiežiaus ir Rymo bažnyčios pagal žodžius, prirašytus pabaigoje rašto ir kuogreičiausiai atsistų jam visą prisiegą, žodis į žodį per tam tikrą pasiuntinį.

Popiežius liepė rinkti vyrą, kurs karaliui patiktų, aiškų, kad arcivyskupas turėjo pirm susižinoti ir sutikti su karaliumi link renkamojo vyskupo. Bet tame dalyke tuojaus apsiėmė Alberto priešingumas Mindaugio geriems norams. Karalius geidė kaip nors greičiau užbaigti reikalą apie vyskupystę, Albertas gi gaiso ir trukdė darbą. Mindaugis kreipė vėl prie popiežiaus, prašydamas, idant per vyskupą butų jam paskirtas zokono dvasiškis Kristijonas, vyras šviesus, teisus ir meilus, kurs mokė jį krikščioniško tikėjimo ir pasidarbuo prie jo apšvietimo. Nuo to laiko Kristijonas įgyjo pas karalių meilę ir šis geidė matyti jį vyskupu prie savęs. Popiežius pripažino Mindaugio prašymą už teisingą ir įsakė arcivyskupui paskirti, pagal karaliaus prašymą, minėtąjį Kristijoną į Lietuvos vyskupą, patvirtindamas dar kartą, idant pamtų nuo Kristijono prisiegą vardan popiežiaus pagal žodžius, prirašytus prie rašto ir kuogreičiausiai atsistų jam, Albertui turbut ne pagal norą buvo Kristijonas, nes buvo matoma, kad jis, pasilikęs vyskupu, links ant pusės Mindaugio ir mistro Andriejaus kaipo buvusias zokono kunigas ir tarnas.

Arcivyskupas, dasžinojęs apie Mindaugio prašymą, suprato, kad jam noroms nenoroms prisieis Kristijonas švėsti. Tada jis, nebelaudamas kito nuo popiežiaus rašto, pašventė Kristijoną į vyskupus pradžioje rudens 1253 m., bet prisiega paėmė nuo jo ne vardan popiežiaus, o vardan savo. Aiškiai pasirodė, jog Albertui netiko įsteigimas atskiros Lietuvos vyskupystės. Per Tautvilą nepasisekė jam Lietuva apkrikščinti ir prie savo arcivyskupystės, tai dabar norė atsiekti tą patį kitokiu budu: apuko Mindaugį ir drįso peržengti popiežiaus įsakymą. Jis rasi manė, kad kartą atliktas dalykas sunku bus atmainyti ir stosis pagal jo norą. Vienok Mindaugis buvo rupestingas viešpats, ir nemanė apleisti savo teisingą reikalą. Jis tuojaus kreipė prie popiežiaus danešdamas apie arcivyskupo peržengimą ir maldaudamas paniekinti Kristijono duotą vardan arcivyskupo prisiegą.

Pakol prašymas pasiliko išklaustas ir prisiega atmainyta, Mindaugis užsiėmė statymu katėdros ir aprupinimu užlaikymo vyskupui. Katėdra buvo įkurta, bet kur, nėra žinios. Užlaikymui vyskupo karalius užrašė 12 kovo 1254 m. tris žemės gabalus: pusės Raseinių, Betigalos ir Laukuvos valsčių. Ypatingai rodosi kad tai pusės tų pačių valsčių, kitą pusę kurių zokonas gavo Jalonoms. Reikia pripažinti, jog Mindaugis veikė viską gerai

(T. B.)

Vietinės žinios.

Sveikatos departamentas. Pereitį savaitę mieste numirta 619 asmenų, tame skaitliuje 340 vyriškos ir 279 moteriškos lyties, vaikų, neturinčių metų, 106, o senelių virš 60 metų — 110.

Miesto reikalai. Sveikatos komisoriaus dr. Evans susipykęs su miesto chemiškos laboratorijos buvusiu direktorium, dr. Bieln. Dr. Evans pastarąjį skundžia už įvairius prasizengimus, bet ir dr. Bieln neužsileidžia ir tarp abiejų verda kova. Juodu be teismo neapsieis, o tuo tarpu dr. Evans negali atsakančiai pildyti savo prideresčių.

Naujas policijos viršininkas Stewart taip pat darbuojasi. Kalbasi su savo valdininkais ir įžymesniais piliečiais. Gal policijos departamente sulauksime bent kokių reformų, gal policijantai nepereiks raminių piličių, bet labiau atkreips atidumą į visokios rūšies piktdarius, gal... Vis-gi laukiama ko nors geresnio nuo energiškesnio žmogaus.

Arėstuota anarchista. Andai palei biblioteką "Newberry's" arėstuota L. Parson, pati pakarto 1887 metais anarchista. Ji norėjus pasakyti anarchistišką prakalbą, bet kuomet policijantas liepęs jai iš tenai pasitraukti, ji nepaklausius. Už tai ji ir arėstuota.

Vėl potvnis. Pereitę pėnųčio vakare vėl mieste rekuriose žemesnėse vietose buta potvnio po smarkiam lietu su vėtra. Užlieta daug rasių ir padaryta milžiniški nuostoliai. Perkunas užmušė 3 armenis.

Ledo dirbtuvė. Chicago salininkų sąjunga nu tarius rinkti atsakančią kaptalą ir pasistatyti sau ledo dirbtuvę, idant tuo budu užduoti smugį dabartiniam ledo trustui, kuris už ledą pakėlė neapsakomai aukštą kainą ir uždirba 300—500 nuošimčių. Tai geras labai tasai užmanymas. Kadangi tuokart ledas būtų prieinamas ir vargšams darbininkams.

Naujas vyskupas. Švenčiausio Ardo katedroj Rugsėjo 1 dieną atsiduvo naujo vyskupo, kun. Dunne, konsekracija. Naujas vyskupas paskirtas Peoria vyskupijon. Iškilmybeje dalyvavo popžiaus delegatas, arcivyskupas Falconio, keli arcivyskupai, vyskupai ir daugybė šėipjau dvasiškijs. Naujas vyskupas apims savo vyskupiją Rugsėjo 8 d.

So. Chicago dirbtuvės. Vietinėse plieno dirbtuvėse "Illinois Steel Co." darbai su kiekviena diena gerinasi, kadangi vis daugiau darbininkų priimama. Jau dabar tenai dirba 8.000 darbininkų, bet jų skaitlius pasiek trumpu laiku 10.000.

Laukiama prezidento. Rugsėjo 16 dieną Chicagon atkaks prezidentas Taft. Jam pribusvus atsibusiant milžinišką mokyklų vaikų paroda, kurioj dalyvaušią mažiausia 270 000 vaikų. Tokios parodos mieste dar nebūta.

Darbininkų šventė. Ateinantį panedėjį pripuola "Labor day" arba darbininkų šventė. Tą dieną mieste rengiama didelės parodos.

Užsirašykite "KATALIKĄ"

PASARGA: "Už korespondencijas ir apgarsinimus "Kataliko" Redakcija neatsako.

Administracija Liet. Teat. Dr-stės po priegloba sv. Martino. V. Urbanovicze Prez. 1623 S. Canal St. Vincentas Armonas Vice-prez. 945—33rd St. Martinas Z. Kadzievskis Sekr. Prot. 3244 So. Morgan St. Mr. Antanas Kasperavicz Sekr. Fin. 884—33rd St. S. P. Tananevicze Kasierius 3244 So. Morgan St. REZISIERIUS TEATRU Martinas Z. Kadzievskis 3244 So. Morgan St.

Administracija. D. L. K. Vytauto. POLITISZKO KLUBO. Wilkes-Barre, Pa. John S. Lopatto. Attorney-at-Law, Prezidentas. 47-48-49 Bennett Building. Petras Aceviczus Vice-Prez. 58 Sheridan St. Sylvestras Pileckis Sekr. Prot. 462 E. South St. Jonas Liankus Sek. Fin. 110 Stanton St. Jurgis Rekus Kasierius. 138 So. Meade St. Petras Mazelka Globėjas Kasos 662 Northampton St. Kazim. Berzneckas Glabėjas Kasos. 425 S. Sheridan St. Juozas Grimala Marszalka 31 Tonnary St.

Vyriausybė Susivienijimo Lietuvių Namų Savininkas. Aleksandra Byanskas, Pirmininkas, 3327 Auburn Ave. J. K. Chmelaukas, Raszininkas, 3331 Auburn Ave.

Draugisečių reikalai. Pask. ir Bud. Draugystė KEISTUTO No. 1. Szi Draugystė skolina plnigus dėl nuptikimo arba statymo namų ant lengvų islygų Serijos prasideda pasidavinēt kožna cvertmeči. Snsirinkimal atsibna kožna ketvergā 8 val. vakare L. Azuko saleje 3301 Auburn Ave. kerte 33 gat. Norėdami daugiau dazinti atsisaukiti pas K. F. Pocių 944-33rd St.

Tėmykit šarniai! Lietuviška Teatr. Dr-tės po priegloba sv. Martino, turės savo dideli iszkilminga balii, Nedėlioje 5-ta d. Rugsėjo 1909 m. Freiheit Turner saleje 3417 So. Halsted St. ant katro privalote kožnas snarys pributi, atsisauktyte prie žemian pasiraszio Sekretoriaus, o aplaikykite 1 tikletu uz dyka ant to baltaus, uz nepribuvimā ant baltaus 50 c. bausmės be jokio iszistėsinimo.

PASARGA: Kiekvienas snarys privalote po bausne 25c. prisiusti savo adrisa Sekretoriui, nes dabar turi buti susitaisyti adrisai isz naujo. M. Z. Kadzievskis, Sekr. 3244 S. Morgan St. Chicago, Ill.

Didelis Iškilmingas Balius! Parengtas Liet. Teatr. Dr-tės, po priegloba sv. Martino, atsibus Nedėlioje, 5 d. Rugsėjo, 1909 m. Freiheit Turner saleje, 3411—21 So. Halsted St. Balius prasidės 6 valanda vakare, ir trauksis iki vėlybam laikui. Inzenga 25c. porat. Malonys draugai ir draugės! Ir vėla mės parengėme iszkilminga Ball! Veik visi lietuviai žino, kaip puikiai sv. Martino Teatralizka Dr-tė parėndia savo balius; taigi ir szitas bus surengtas kogeriausia, su tomi uk skirtimu, kad bus puiknis nis ir linkmesnis uz buvusius pirmiau. Szimet mės parengėme specializskas žaizles jaunuomenei ir ženciazams. Muzykė taip pat bus kogeriausia. Tai-gi nuosirdžiai uzprazome jaunikaiczius ir mergeles, senus ir jaunus atsilankyti, o mės pavaiszijsme kogeriausia. Su godone, KOMITETAS.

Paskutinis Iškilmingas Piknikas! Chicago, Ill. 36 kuopa S.L.A. rengia didžiulajį iszkilmingajį šių metų pikniką Nedėlioje, 5 dieną Rugsėjo, 1909m. Leafy dazte, Willow Springs. Inzenga vyrams 25c., moterims ir mergloms dykal. Bus duodamos visokios dovanos uz juokingas imtynes, lenktynes ir kitus pasirodymus. Visas pelnas nuo šito pikniko eis parengimui Jubilejinio (35m.) seimo Susiv. Liet. Am. Chicagoje; ir juo daugiau 36-ta kuopa turės pinigų, tuo puiknesni seima ji galės parengti, tuo didesnę garbę galės padaryti lietuviams ir puikliau pasirodyti svietul. Todėl visil lietuviai turi butinai atsilankyti šitan piknikan. Kiekvienas tautietis ir tautietis turi pagelbėti isdabinti tą iszkilminga selma, o šitas piknikas yra geriausia progā prisidėjimui.

Vaztuokite karais Archer Limits iki Joliet kary, tada paimkite Joliet karnu iki Leafy Grobe. Uzprašo KOMITETAS. (36) Leb-Gv. D. L. K. Vytauto 1-ma divizija raitelių nuo Bridgeporto, Chicago, Ill. turės savo dideli apvaiszėlojimo 15-kuo metų sukaktuvių, kaip Gvardija gyvuoja 12 d. Rugsėjo (September) 1909 m. apvaiszėlojimas prasidės isz parapijos sales svz. Jurgio K., 32-ro Place ir Auburn ave. 2-ą val. po pietų ir marszuos uzlyzomoi iki Freiheit Turner salej 3417 21 So. Halsted St. Bus prakalbos dainos, deklamacijos ir t. t. kaip pasibaigs prakalbos atsibus didelis balius ant kurio galbėsite linksmi laiką praleisti prie tikros lietuviszkos muzikės po vadovys-

te Kaz. Globio. Uzprazome visus lietuvius ir lietuvaites, senus ir mažus atsilankyti ant mūsų apvaiszėlojimo ir baltaus, o mės stozoms visus užganė dinti. Su godone, KOMITELAS.

Padėkavonė. Szioniui slunziame szirdingiausia aczli visiem lietuviams ir lietuvaitem, taip pat godoloms draugystėms ir jų snaryams, kurie telkėsi atsilankyti ant mūsų pikniko dlenoje 22 Augusto, 1909 m. Meldžiame ir ant toliaus mūsų neužmirszti. Su godone, Dr ste Panų ir Moterų Sv. P. M. Ražanczavos. F. Maciejewska — Prez. Veronika Grigaitis — Sekr.

Didelė Naujiena! Dekalb'os lietuviai bukte smagus, kad mės užliokome geriausius gėrimus kalpo tai visokius "Soft drinks", namini aluį, geriausius importuotus cigarus kaip rukai tai net vyreli dumas kvepia. Su godone, Szukis ir Ruzinkas, v. 37 616 E. Main Str. Dekalb, Ill.

Pajėszkojimai. REIKALINGAS lietuviszakai arba lenkiezakai kalbantis Plumberis, turi prigulėti prie Chicagos Unijos ir turi buti pirmos klasos mechanikas, geram vyru darbas ant visados. Atsisauktyte pas: John Kleker, 4645 So. Marshfield ave. Chicago, Ill. Telephone Yards 2308

Nesenas, sveikas lietuvis, pacziuotas ir geras butų su motina, sesere, arba paaugulia duktere arba vaiku, sprantantis uziskus darbus, tuojaus reikalingas kaip dirbantis gaspardorius ant farmos. Atisauktyte dėl gerų žmonių. Greitai atsizauktyte ant adreso: Rev. Dr. M. Jodyzas, 37 Route 25, Plymouth, Wis.

REIKALINGAS jaunus smagus vyras, mokantis Bucerlo darba, tegul atsisaukia tuojaus: 12022 H-sted St. W. Pullman, Ill.

REIKALINGAS lietuviszkas barzdakutis, darbas atsakanis ant visados. Geras uzmokėstis. Privalo žinoti gerai savo amatą. Atsisauktyte tuojaus ant adranzro: Juozapas Montvila, 1334 S. Canal St., arti 14 St. W. Pullman, Ill.

ANT PARDAVIMO. Farmos! Farmos! Pulkioje aplinkioje Rock Island Frisco gelezinkelio valstijoje Texas, Oklahoma, New Mexico, Kansas, Arkansas ir Missouri yra tuketanzciai akry derlingos dregnos dirvos. Tiejie akry dirvos laukia Jusų apgyventi žionius. Mės maloniai energizskai suteiksime pagalbā, praktizskams kokios tautos nebūta žmogij rasti atsakanzia vėta. Tų farmų placius aprazmysus visose steituose galima gauti savo prigintoje lietuviszkoje kalboje. Uzkliausiant, pridėkite markę dėl atsakymo. Adresuokite: C. B. SCHMIDT, Commissioner of Immigration, Room 1100 La Salle Station Chicago, Ill. arba Room 1100 Frisco Building, St. Louis. JOHN SEBASTIAN, Pass. Traffic Manager.

Ant pardavimo geras lotas arti lietuviszkos Szv. Jurgio bažnyčios. Lotas randasi labai geraj vietoj ant Auburn Ave. ir 82 St. Atsisauktyte pas: V. Zacharevicze 917—33 St.

Laimė Laukia Žmogaus! Parediudoda labai pgeji pirmos klasos Salunais ant kampo parkų viskas naujai įtaisyta biznis gerai elna. Taipgi randasi daili ir didelė svetainė kurioj laikosi mtingai "Chicago Lithuanian Benefit Club" ir kitoki, baliai, restvres ir t. t. Parediudoda labai pgeji ir į trumpa laikas, isz priezasties nesutikimo savo namizkij į trumpa laikā turi buti parduotas, savininkas iszvaizluoja į Lietuvos, malonesit atsisauktyti ant adreso. C. A. Paliulis, prop. S. W. cor. Jefferson St. and 14th Place. Chicago, Phone, Canal 1771. 37

Ant pardavimo salunais lietuvių apzyventoje vietoje, neprigulnūs joklam bravorui. Alų galima imt, kokiis patinka, nes laisnai yra locni. Didelė svetainė veselioms ir kitoms žaizletms. 20 seimynų turi oiti į salunā, nes tal yra mano nuosavybė ant Town of Lake ant 44-tos gatvės. Parduosiu pigiai, nes turin kiti uzsiėlimai. K. Czapek, 38 4434 So. Wood St. Chicago, Ill.

Ant pardavimo duonekpe ir Grocerne lietuvių apgyventoje apgyardoje, biznis iszdirbtas nuo 15 metų ir pardoduota tik isz tos priezasties, kad neesu sveikas. Atsisauktyte į "Kataliko" redakcijā. 38

Paduodu dėl žinios višiem lietuviams! Kad asz Juozapas Barevicze jau antri metal kaip asz uzdejan tikra lietuviszka skloda visokių gėrymių arba (Wholesale Liquor Dealer) Uzliakuo visokius gėrymus nuo pirmutinio iki paskutinio ir parduodu pigiau negu kitl. Taipgi turiu Salunā ir Svetainę dėl Mitingų, Veselijų ir Balijų. Meldziū visų brolių lietuvių, kad reikalduodami kokiū nors gėrymių, kožname reikale kreipkitės pas mane, ale ne pas žydus, nes gausite geresnius gėrymus uz pigesnę kainā ir katrie ateisite kaip persitikrinisite, busite visi užganėdinti. Ant pareikalavimo siunziū visokius gėrymus į visas dalis Amerikos. JUOZAPAS BAREVICZE 1701—1703 So. Canal St. kam. 17 St. CHICAGO, ILL.

Kad asz Juozapas Barevicze jau antri metal kaip asz uzdejan tikra lietuviszka skloda visokių gėrymių arba (Wholesale Liquor Dealer) Uzliakuo visokius gėrymus nuo pirmutinio iki paskutinio ir parduodu pigiau negu kitl. Taipgi turiu Salunā ir Svetainę dėl Mitingų, Veselijų ir Balijų. Meldziū visų brolių lietuvių, kad reikalduodami kokiū nors gėrymių, kožname reikale kreipkitės pas mane, ale ne pas žydus, nes gausite geresnius gėrymus uz pigesnę kainā ir katrie ateisite kaip persitikrinisite, busite visi užganėdinti. Ant pareikalavimo siunziū visokius gėrymus į visas dalis Amerikos. JUOZAPAS BAREVICZE 1701—1703 So. Canal St. kam. 17 St. CHICAGO, ILL.

Kad asz Juozapas Barevicze jau antri metal kaip asz uzdejan tikra lietuviszka skloda visokių gėrymių arba (Wholesale Liquor Dealer) Uzliakuo visokius gėrymus nuo pirmutinio iki paskutinio ir parduodu pigiau negu kitl. Taipgi turiu Salunā ir Svetainę dėl Mitingų, Veselijų ir Balijų. Meldziū visų brolių lietuvių, kad reikalduodami kokiū nors gėrymių, kožname reikale kreipkitės pas mane, ale ne pas žydus, nes gausite geresnius gėrymus uz pigesnę kainā ir katrie ateisite kaip persitikrinisite, busite visi užganėdinti. Ant pareikalavimo siunziū visokius gėrymus į visas dalis Amerikos. JUOZAPAS BAREVICZE 1701—1703 So. Canal St. kam. 17 St. CHICAGO, ILL.

Kad asz Juozapas Barevicze jau antri metal kaip asz uzdejan tikra lietuviszka skloda visokių gėrymių arba (Wholesale Liquor Dealer) Uzliakuo visokius gėrymus nuo pirmutinio iki paskutinio ir parduodu pigiau negu kitl. Taipgi turiu Salunā ir Svetainę dėl Mitingų, Veselijų ir Balijų. Meldziū visų brolių lietuvių, kad reikalduodami kokiū nors gėrymių, kožname reikale kreipkitės pas mane, ale ne pas žydus, nes gausite geresnius gėrymus uz pigesnę kainā ir katrie ateisite kaip persitikrinisite, busite visi užganėdinti. Ant pareikalavimo siunziū visokius gėrymus į visas dalis Amerikos. JUOZAPAS BAREVICZE 1701—1703 So. Canal St. kam. 17 St. CHICAGO, ILL.

Kad asz Juozapas Barevicze jau antri metal kaip asz uzdejan tikra lietuviszka skloda visokių gėrymių arba (Wholesale Liquor Dealer) Uzliakuo visokius gėrymus nuo pirmutinio iki paskutinio ir parduodu pigiau negu kitl. Taipgi turiu Salunā ir Svetainę dėl Mitingų, Veselijų ir Balijų. Meldziū visų brolių lietuvių, kad reikalduodami kokiū nors gėrymių, kožname reikale kreipkitės pas mane, ale ne pas žydus, nes gausite geresnius gėrymus uz pigesnę kainā ir katrie ateisite kaip persitikrinisite, busite visi užganėdinti. Ant pareikalavimo siunziū visokius gėrymus į visas dalis Amerikos. JUOZAPAS BAREVICZE 1701—1703 So. Canal St. kam. 17 St. CHICAGO, ILL.

Mokykloms. Pranešame garbingiems mokintojams ir mokintojoms lietuviszkų mokyklų, jog atspaudinome LIETUVIŠKA GRAMATIKA parankiausiaj mokinimui vaikų, nes jōje yra parbrėžta mokintojū klausimai ir vaikų atsakymai. Kaina drutuose apdaruose.....50c APART TO turime savo spaudos dar sekancias reikalingas mokykloms knygas: Lementorius Lietuviškos Mokykloms Šiaurinėje Amerikoje. Kaina.....25c Chrestomatija. Dalis I.....50c Chrestomatija. Dalis II.....50c Chrestomatija. Dalis III.....65c Istorija Sventa Seno ir Naujo Įstatymo.....50c Rašant ar siunčiant pinigūs uzdekit tokį antrašą: JONAS M. TANANEVICZE, 3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Naujaisis Lietuviškai-Angliškos Kalbos RANKVEDIS. Norints yra daugelis išleisčių Lietuviškai-Angliškos kalbos Rankvedzių, bet nuolat girdint lietuvius skundziantis, kad jiems yra anie neparankūs, nesuprantami, mės išleidome naują Rankvedj, kuris bus prieinamū ir suprantamū kiekvienam, nors ir labai mažai mokytam lietuviui. Su šito Rankvedžio pagalba kiekvienas, nors ir nē žodžio nemokantis angliskai, be pagalbos mokintojūsu trumpa me laike išmoks skaityti, rašyti ir grynai kalbėti angliskai. Jame mat surinkta reikalingiausi žodžiai, pasikalbėjimai, trumpos pasakaitės, vardai visokių daiktų ir tt. Pirmiausia jame telpa lietuviski žodžiai, paskui angliski, o trečioje eilėje kaip reikia teisingai ištartū angliskūs žodžius. Ant galo dar telpa labai naudingas lietuviams pamokinimas: Kaip tapti Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiu. Nusipirkę tą knygā ir atidėję nors trumpą valandėlę liuso laiko igysite sau neapmokamā turta, nes išmoksite taip mums reikalingā šioje šalyje angliskā kalbā. Jos kaina: Prastuose apdaruose.....\$1.00 Drutuose audeklo apdaruose.....\$1.25 Pinigus siusti reikia ant šio adreso: JONAS M. TANANEVICZE, 3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 3547 C. J. KILL kontraktierius Pervezimo ir pakėlimo namų. Visus užkalbinimus atlieka kuoveikiausiai. 943-33rd Pl. Chicago, Ill.

Mokinkimės patįs. Gramatika angliskos kalbos mokin- tis be mokintojū (apdarvta) \$1.00 Vairų Draugas arba kaip mokinantis skaityti ir rašyti be mokintojū 15c. Naujas Budas mokinantis rašyti be mokintojū 10c. Aritmetika mokinantis rokundū be mokintojū (apdarvta) 85c. Pinigus siūskite per Money Order šio adreso: P. Mikolajns, Box 62, New York City.

BIBLIJA Arba Sventas Rasztas Naujo Įstatymo Lietuviškon kalbon Iszgulde Vyku- pas Kunigaikzitis Juozapas Arnlups Gledraitis, antru kartu apstausta kasztu kun. S. Pautienius su komentorium par- rengtu kun. A. Stanikunio, telpa czia iszguldinėjimas svz. evangelijū visų ke- turijų evangelistų. Apasztųjų Darbai ir Apasztųjų Rasztai pusi. 494 lietuviszko mis raidimas. Drutuose audekloliuose apdaruose su auksiniu ant nugaros paraszu ir auksiu ant szono paveiksliu, gerai iszrodanti, gera spauda kaina su prisidū- miu.....\$2.00 Pinigus siūskite ant adreso: JOHN M. TANANEVICZE, 3244 S. Morgan St. Chicago, Ill.

J. P. WILKOWSKI F. WILKOWSKI 1838 N. Monticello Av. 125 W. Berlin Phone 281 Irving Park WILKOWSKI BROS. Murininkai Visokias informacijas ant kiekvieno darbo suteikia dykal. Ofisias 1838 N. Monticello Ave. CHICAGO

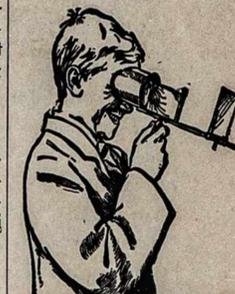
"Kataliko" agentai. Kurie turi tiesą rukti apgarsinimus, prenumeratā nuo skait- tytojų, primnėti orderius ant visokių drukorizskų darbų ir taip toliaus yra szie: Geo. Tumasonis Keliaujantis agentas Penn- sylvanijoj. Pas jį galima užsi- rašyti ir atnaujinti prenu- meratā už "Katalikā", duoti į "Katalikā" apgarsinimus, pir- kti lietuviszkas knygas, pope ras, paveikslius ir tt. Karolis Kazokas Yra mūsų agentu Chicagoje ir apielinkėje, jis turi tiesā rinkti prenumeratā už "Kata- likā", užrašyti naujus prenu- meratorius, primnėti apgar- sinimus, drukorizskūs darbus ir tt. Jam atsilankius galite atlikti reikalą kaip pačioje re- dakcijoje. Kaz. Makarevičius, 255 Wallace St. New Haven, Conn. J. Petrikis 1514 Ross Ave. Seranton, Pa. P. Mikalajckas Keliaujantis agentas valstijo- je Massachusetts ir New Ham- shires 320 Broadway So. Boston Mass. Jonas Kučinskas, 238 Slocum St. Kingston, Pa. Ant. Zukauckas 871-31st Pl. Chicago, Ill. Jos. Dzika Box453 Forest City, Pa. Keliaujantis agentas Konstant Steponis Mikolas Voicenaviče, 2 River St., West Lynn, Mass. Silver Creek, Pa. ir apielinkėj mūsų agentas yra p. M. MATULEVICZIUS. St. Petelionas 345 E. River St. Plymouth, Pa. Sabast. Valentinas, 370 Humbold St. Brooklyn, N. Y. Jos Zemantauskas 39 W. Porter St. Waterbury, Conn. Fr. Venckus, 304 N. Chicago St. Kenosha, Wis. John Naujokaitis, 52 Planet St. Commercial Road E. London, England. Jonas Vieraitis, 117 Ward St. Worcester, Mass. J. G. Miliauckas Union Savings Bank Pittsburg, Pa. Nauja Daktariška knyga Daktaras Kisenfelis. Su paveiksliais, naudingais patarimais ir daugybę receptų nuo visokių ligų, gražiai apdarvta su auksintm raidim ant apdaro, knyga parduodu po 1 dol. Ta knyga gali gauti dovanai uzraszdyda- mas "Katalikā" ant metų agentū. M. PALTANAVICZE 15 Millbury St. Worcester, Mass.

SERIIJA I Susideda iš 12 Stereoskopiskų paveik- slielių pundeļje. Prekė 50c. uz pundeļį. Štai ką juose gali pamatyti: 1 Stebtini griovai Yellow-Stone Par- ko. 2 Krietkinė paroda, mieste Saratogos, N. Y. 3 Bowery gatvė New Yorko. 4 Didysis vandens puolimas, Yellow- Stone Parke. 5 Tipiška tabako farma, Kuboje. 6 Sudo butas mieste Honolulu, ant sa- los Hawaii. 7 Žuvų rinka, mieste Manilas, ant Fili- pinų salų. 8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico. 9 Puikiasia piliis mieste Rheinsteine, Prusuose. 10 Puikiasias Žurandelis Salone de Je- netes, mieste Vandenio. 11 Švento Mykolo palocius, Peterburge Rosijoje. 12 Švento Petro bažnyčia ir placiūs Ry- me.

SERIIJA II Susideda iš 25 Stereoskopiskų paveik- slielių bakseljje. Prekė 75c. uz bakselį. Štai ką juose gali pamatyti: 1 Gražiasias vandens puolimas, Hava- na Glen, N. Y. 2 Orandžių sodas, Floriduje. 3 Didžiausias pašto budinkas, New Yorke. 4 Stebtinas vandens puolimas, Niaga- ra Falls, New York. 5 Puikiasia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y. 6 Kupčyška gatvė, Obisopo, mieste Ha- vanos, Kuboje. 7 Ukiniško namai, Kuboje. 8 Įplukdymas gnlvijų mieste Manilos, ant Filipinų salų. 9 Gelezinkelis ant salos Hawaii. 10 Gatvė miesto Manilas, ant salos Fi- lipinų. 11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus pa- rodos, Francuzijoje. 12 Palmų daržas mieste Frankfort, Pru- suose. 13 Merginos parludna krietkas mieste Kopenhagen, Danijoje. 14 Puikiasias krietkų darželis, mieste Monte Carlo. 15 Rustoenval vandens puolimas, Nor- vegijoje. 16 Opera avenue gatvė, Paryžiauje, Fran- cuzijoje. 17 Moterų quetos su kardais. 18 Moterys prie arbus. 19 Motina kudiķj prausia. 20 Kaip labai dideli tie mažukai. 21 Vakaro diskusijos. Ir keturi kitoki paveiksličiai.

SERIIJA III Susideda iš 25 Stereoskopiskų paveik- slielių iš Kristaus gyvenimo. Prekė \$1.00 uz bakselį an 22 paveik- slielių. Štai ką juose gali pamatyti: 1 Kristaus užgimimas Betlejeus Stai- nelėje. 2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja. 3 Kristus, dar kudiķiu budamas, moki- kina daktarus Jeruzaliaus bažnyčioje. 4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galile- jaus, Permaino vandenį į vyną. 5 Kristus ant kalno kalba priešais mi- nė žmonių. 6 Judošius savo pabučiavimų išduoda Kristų žydams. 7 Simonas pagelbeti Kristui kryžių nešti. 8 Šventa Veronika apūduoto veidā Kristui. 9 Jezus ramina moteris, kad jos neverki- tų. 10 Jezus prie kalno Golgotos, nukryžia- vojimo vietas. 11 Žalnieriai ir šv. Petras prie kalno Golgotos. 12 Kristus pveda savo motinā Jonui. 13 Skaito Kristui myrio dekretā ant kal- no Golgotos. 14 Žydus ruošiasi kalti Kristų prie kry- žiaus. 15 Kristus nukryžiuojamas. 16 Kristaus kunų imā nuo kryžiaus. 17 Kristus kelias iš grabo.

Lietuviškas Salunais P. JAUKSZCIUS O! vyreli alus, o stiklėli milži- niški, geria- sias vynas dek- tintū ruginė o! gerai tai net isz pacios turkijos kaip rukai tai net dunai kve- pia. 2384 SO. LEAVITT ST. kerte 23rd Pl. Phone Canal 1924 Lietuviška Pirtis ALEX KUPSHAS Uzliakuo geriausiaj lietuviszkā, rusizskā ir turkizskā pirtį ant Bridgeporto. Ma- no pirtis buna seredomis dėl moterų o ketvergais ir subatomis dėl vyrų. Taip- gi užliakuo puikū salunā su visokiais skaniais gėrimais. Kuris pas mane atsil- ankys bus szirdingai priimtas. 8318 SO. MORGAN ST.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietais arba žiuronas su padidinan- čiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis pavirsta į natūrališką paveiksliā, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visā miestā, plačius lau- kus, miškus, daržus ir taip toliau, taip kaip kad pats toje vietoje butumėi ir viskā savo akimis matytumėi. Telesko- pas paverčia į natūrališkā taisybā, padidi- na jį, atskirto žmogū nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveiksli, bet tikrū atsitū- kimu. Mės turime dabar ant pardavimo gra- žiausius stereoskopiskūs paveikslius kaip matome žemiau surašytus.

Cash Registers

Mēs uzaikom Registerius nuo \$5.00 ir aukščiau.

Parduodam už pinigų numušdami didelį nuosimtį arba ant išmokėčių. Turime antrarankių National, Hallwoods ir kitokio išdarbio registrių kuriuos parduodam už suvis žemą kainą. Nė jokio skirtumo nedaro ar didelis ar mažas biznis.

The National Cash Register Co.

Du Sztorai 47-49 E. Randolph St. Phone Central 1211
217 E. Madison St. Phone Main 1222

CHOPIN Klauskit Chopen 10c. cigary, nes adirbti iš geriausio tabako.

JOS. BARTKOWIAK Isdirbejas
4934 So. Paulina St. Chicago
Phone Yards 4154.

George J. McFadden
ATTORNEY AT LAW,
1400 Title and Trust Bldg.
100 Washington St.
Telephone Central 5076. Chicago.

K. STULGA
Užlaiko visoki tavora kaip Batas čevėrykus ir kitokius variszkus puikius drabužius. Meldžiū nepamirskit mano krautėves, o busite meilingai priimti.
4518 So. Wood St., Chicago.

LIETUVIAI ISDIRBEJAI Geriausių Havanos ir Domestic Cigarų

WHITE ROSE CLUB SABOTSKIS ir LETUKAS
4614 So. Wood St. Chicago, Ill.

DR. M. F. BOZINCH
Lietuviškas Doktoras iš seno Krajaus.
Ofisas 519 Milwaukee Avenue Phone Monroe 301
nuo 10 iki 12 ryte ir nuo 6 iki 9 vakare. Gyvenimas 1629 N. Spaulding Ave. Tel. 4523 Irving Park
priesz 9 vakare ir nuo 12 iki 2 po piet.

Seno krajaus gydytojas
DR. P. G. WIEGNER
Atidarė ofisą ant aptiekos J. Leszczynskio.
3315 So. Morgan St. Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas

Telephone Yards 2716.
URA VISI PAS
Juozupa Ridika.
Szlaltas alns, skani arietka ir kvepenti Cigarai. Turiu didelę salel del mitingų, veselijų ir tt.
3258 Illinois Ct. kertė 83 gat.

Telephone Yards 2750
PIRMOS KLASOS SALIUNAS T. RADAVICZE
Linksminkis brolan pas mane atėjė, nes asz užlaiko szalta alu, geriausia vyna ir ruginė DEGTINE, o cigarai tai net isz pat Turkijos o prieto turu didelę Halle dlel Mitingų, veselijų ir kitokiu susirinkimu, kuris pas mane atsilankys tal bus szirdingai priimtas ir su ramintas lieku N šu godone.
T. RADAVICZE
942 - 33rd. Chicago, Ill.

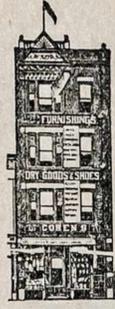
Phone Yards 709
JUOZAPAS LESZCZYNSKIS
APTIEKORIUS
Užlaiko naminius ir užrubežinius gyduoles, ir receptus išpildo kežna valandą su dideliu saugumu. Reikale nusiduookit pas jį, o busite užganėdinti. siunčiam gyduoles in kitus miestus
3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.

DR. G. M. GLASER.
Sziuomi apreiszkii pagodotai visuomeniai, jog šiu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojuant per 17 metų, perkėliau savo ofisą ir gyvenimai savo loana namų po nr.
3149 So. Morgan St.
Kertė 82-ros gat.

Mano ofisas aprūpintas naujaisiais budais gydymo. Visus ligonius stengsioisi užganėdinti kaip ir ligesziol. Pasitėkdamas, jog gerbiama publika ir tolians mane reme, esiu namie ant klekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų, ir užsėdintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagalba
Telefonas Yards 687
Dr. G. M. Glaser
3149 South Morgan Street
Kertė 82-ros gatvės.

Raulai kur tu begi? Nugi pas **PETRA SZLAKI**, nes esu labai isztrozėgė, o pas jį galima atsivėdyti, nes jis turi bavarska alu, gardžia ruska oczaszozina, cigarus net isz Havanos. Tai ligiau negalin su Tamsta kalbėti, lik aveikas, turu skubinties, prie to jis duoda geriausias rodas visokiuose reikaluose ir provose. Teippat eina už vertę į visokius sudus, prilma visokias provas, teippat ir už užmusztus fabrikose iszvaro teisingiausia. Parduoda namus ir lotius visose dalyse miesto. Padarba visokias poperzas. Pa skolina plinius ant namu ir budarvoji. Teippat užsiima su asekuracija namų ir rakandų.
PETRAS SZLAKIS
(Tarpe 33 Place ir 33 Street.)
3321 AUBURN AVE. CHICAGO, ILL.
Telefonas Yards 9451.

DIDELIS ŠTORAS

Neužmirškite lietuviai mūsų Seno Štoro kurį mes jau užlaikome per 15 metų. Mēs nelaikome kito štoro kaip tik šitą vieną, ir viską teisingiausiai parduodam kaip tai: vyriškus siutus, ir visokius moteriškus drabužius, visokias materijas, marškinius, kalnierių, čevėrykus, pančekas ir tt.

A. COHEN,

1334 Jefferson St. Chicago, Ill.
(Senas No. 537)

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA ISZDIRBYSTE FOTOGRAFIJU.

Mylinti naturalizšką paveikslą savo ir dailų darbą, kreipkitės pas mus, mēs užtikrinam, kad mūsų darbo niekas negali virszinti už tai, kad mēs mokame ir žinome kaip gerą darbą reik atlikti. Nesitikekit tiems, kurie moka dailiai pasigirti nes pagyrimo neužtenka, bet reike ką nors nuveikti, kad ir kiti pamatytų. Didžiausias pamatas mūsų biznio yra užganėdiniamas kiekvieno kostumerio. Su pagarba

JONAS P. RASHINCKAS,
3213 So. Morgan St., Phone Yards 2189 Chicago, Ill.

KAZIMIERAS RADZEVICZE

Tuojaus szale Lehigh Valley dypo. Visokių arietlių ir alaus didelės zopetas, taipgi ir isz Europos visokių vynu, cigarų ir visokių valgių ir osterių. Pakelevingi gali gauti nakvynę ir prieteliszšką rodą visame. Taipgi parduodu szipkortes ent visų linijų ir siuncziū plignius į visas dals svieto pigiausiai ir saugiai.
121 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

MRS. EDWARD BRADEL DIRBTUVĖ

Kukardų, Szarpų, Vėlavų ir Baznytinių Karunų. Pristato Draugystėms parėdas. Siuva Sidabrą ir Anksu. Reikale meldžiame kreiptis prie mūsų, o mēs stengsioisi kiekvieną užganėdinti. Teipogi užlaikome gyvas kvietkas.
1718 W. 47-th St. CHICAGO, ILL.

DR. A. L. GRAICZUNAS

(Specialistas veneriszkų ir paslaptingų ligų)
Gydo visokias ligas be skirtumo vyrų moterų ir vaikų. Galima pasaukti per telefoną kiekvienoj valandoj.
3312 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DYKAI! DYKAI! REGISTRUOTA RAKTAMS RINKUTE

Ateikit į banką ir palikit vardą ir antrašą ir jaigu pamesit raktai jums bus sugražinti. Adara kasdien iki 6 val. vakare. Subatomis iki 9 val. vakare. Mokam 3 proc. už padėlius, Apsaugojimo skryuokes randavojam už \$2.50 ant metų.

Peoples Trust and Savings Bank
47-th St. & Ashland Ave. Chicago, Ill.

TEMYKIT LIETUVEI

Geriausia, pigiausia ir teisingiausia vietanegu pas žydus, kur zalima gauti naminių puikių rakandų, peczių, lampų, vanų ir kitokių visokių daiktų koki yra reikalingi į namus. Mano krautėvė yra ant trijų lubų ir pripildinta visokiais tavorais. Taipgi nepamirskit kad asz duodu lovanas nuo szimto penkis dolius. Užkvieciūvisius savo tautiecius atsilankyti.
St. Povevicze
3321 SO. MORGAN ST. CHICAGO.

Fountain Plunksnos.

Mēs užpirkome daugybę Fountain Plunksnų, kurias dabar pardavinėsime už labai pigę prekę. Fountain Plunksna yra paranki kiekvienam žmogui turėti, nes kotelyje isipila ataramentas ir galima naudoti visur ir visada, parasiūs sumovei taip, kad plunksna nesigadytų ir nešiojies kišeniuje. Pati plunksna auksinė su storu kotuku.

No. 1 Prekuoja \$3.00

No. 2 Prekuoja \$2.50

No. 3 Prekuoja \$2.00

Siunčiant pinigus adresnokit:

JONAS M. TANANEVICZE,
"Kataliko" Išeistojas
3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Viskas matoma

Wales Matoma Sudėjimo ir suraszos Maszina
THE ADDER MACHINE CO.
Wilkes-Barre, Pennsylvania.
SAXE & HOGLE, WESTERN DISTRIBUTORS
161 State St., Chicago. Phone Randolph 2644

NESULIGINTAS FOTOGRAFISTAS Z. Urbanowicz

4841 So. Ashland ave.
Užtenka pamatyti lange iszaisytas o artistiskai iszbaigtas fotografijas kurios iszeina isz ju dirbtuves. Iszdirba geriausias fotografijas kokias tik kas nori, ypacz mēs del savo tautiecių padirbame geriausiai. Kas pas mus sykj atsilankys, tas jau visad pas mus ateis. Meldžiū atsilankyti o persitikrinsite apie mano darbą. Apsimoka atvažiuoti ir isz tolesnių pakraszečių. Duodam labai puikius prezentus prie kiekvieno orderio. Nepamirskit adresu.

Dr. Marja Dowiatt-Sass

OFISAS 749 W. 18-th St. VALANDOS nuo 9:30 iki 11:30 ryte nuo 4:30 iki 7 vakare Nedėliomis tikiai nuo 9:30 iki 12 ryte TEL. CANAL 1208
RESIDENCE 2891 W. Harrison St. Near 52nd Ave. VALANDOS Iki 9 ryte ir nuo 7 iki 8:30 vakare TEL. AUSTIN 459

Telephone Yards 4175
A. BYANSKAS
GENERALISZKAS
Karpenderis ir Kontraktierius
Bndavoja namus kaip medinius taip ir murlinius. Darbą atlieka teisingai, gerai, greitai ir pigiai. Duoda geriausia rodą perkantiems senus namus ir pasako jų vertę. Eikite visi pas lietuvį.
3327 Auburn Ave., Chicago, Ill.

ILLINOIS METAL CEILING and SUPPLY COMPANY.
Pristato ir prikala visokias metalines lubas į sztorus, ofisus ir tt. už žemą kainą. Reikale kreipkitės prie jų.
23 LAKE ST. CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone Long Distance Central 514

Naujausia ir Gražiausia iszdirbiste Fotografiju.
Mes iszdirbam paveikslus pagal naujaisią madą kaip ant vestuvių, piknikų ir balijų del to, kad mēs esame iszsilavinę geriau ne kaip kiti paveikslų iszdirbejai. Mēs savo darbą gvarantuojam. Aptaision į abdarus.
T. M. UGINT IR T. A. PAULIKAS
3448 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PIRMOS KLASOS MUZIKANTAS.
Grajiau ant piknikų, vestuvių, balijų ir tt. Ir da-gi esu geriausias barberis ir savininkas didelio saliuo. Kuris pas mane atsilankis, tas bus užganėdintas.
W. M. Karbowski,
14th and Jeffres ave., Grant Works, Ill

THE FALCON CIGAR FACT.
Po vardu SAKALAS Cigarų Fabrikas
J. A. NUTAUC SAV.
— iszdirba geriausius —
HAVANOS CIGARUS
1601 W. 47th St. CHICAGO.
Tel. Yards 1735.

R. S. Ivazskevicze
Pirmutinis lietuvizskas iszdirbejas visokių mineraliszkų gėrymių, kaip:
GINGER ALE, PAPSOS, SALSERIO IR OBUOLINES SAIDES.
1645 W. 46th St. Art Ashland Ave CHICAGO, ILL.

PONE ONA MILLER
(Pagal vyzę Jankauskiene)
SENAUSIA LIETUVISKA AKUSERKA CHICAGO.
Dabar gyvena, 107 Canalport ave. Prieszai Ruble St. Telefonas Canal 3619.

The Improvement Roofing Co.
Dirbtuvė žvirinių stogų ir gatavų guntų. Taisome visokios ruszies stogų rymas ir kaminius.
1835 W. 47-th St. Chicago, Ill.
Phone Canal 6774

Linksmiausias Saliunas ANT BRIDGEPORTO Mrs. Onos Žilienes
Galvos neskaudės, niekad nedejuosi, jei tik pas Žilienes broli nusiduos! Cigarai Vynas Dekline roguje jau ant to nerukia nei skaiti valkine, nes apie Žilienes visi gerai žino.
MRS. ONA ŽILIENE
934 - 33rd St. Chicago, Ill.
Netoli S. Morgan Str.

DR. WISSIG
INZ'RUSIJOS
gydo labai pasekmingai visas Vyrų ligas, nežinint kaip užsėdintus ir blogas yra. Jaigu kiti atsisakė iszgydyti, atėik pas mane po num:
751 W. 18 Str.
tarpe Paulina ir Wood gatvių.
PIRMAS ISZTYRINEJIMAS DYKAI
Ofis'o valandos: kasdiens 8 iki 5 val. 7 iki 9 vakarais. Nedėlioms nuo 10 ryto iki 8 po pietų.
Telefonas Canal 3238

Phone 1044
Lietuviškas Saliunas NORTH CHICAGO.
Užlaiko geriausias gėrymus, szaltą alu, geriausia arietkų ir puikius Havanos cigarus. Esu agentu West Side Brewery. Kas pas mane atsilankys bus užganėdintas.
JOS DACKEVICZE
10th and Victoria Sts. North Chicago.

TELEFONAS 1532 YARDS.
DR. J. KULIS,
LIETUVIU
...CHIRURGAS IR GYDYTOJAS...
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Turu gera, praktika ir gydo pasekmingai visokias limpancijas, uzsisėdintusias ir paslaptingas ligas.
3255 S. Halsted St. Chicago.

J. W. ZACHAREWICZ,
Notary Public, Real Estate ir Insurance.
Examnavoju Abstrictns, ir atlieku kitns visus reikalus Notariuzszo pigiai ir atsakančiai. Visą savo darbą gvarantuojū. Elkit pas lietuvį o ne pas sveitimaui.
917-33rd St.
Tel. Yards 5423.

Telephone Canal 285
KAZ. KATUTIS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Persamdo kereczius ant pagrabų, veselijų ir tt.
166 W. 18th St. Chicago, Ill.

LINKSMA VIETA pas A. Pawlowski
katras atsilankys, tas bus linksmas ba del to kad užlaiko geriausę degtinę, szaltą alu, o cigarus tai net isz pats Havanos. Atsilankykite
3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

The Star Cigar Mfg. Co.
F. KRISZCZOKAITIS
Pirmutinis Cigarų dirbejas ir pardavejas Chicago ir apieilinkė. Parduoda lietuvizskus cigarus Vytauto ir Gedimino.
298 E. 14th St. Chicago Heights, Ill.